

LSS TRANSFORMACIJA BELUPA:
SVIH 10 PROJEKATA
ZAVRŠILO FAZU MEASURE I
PRELAZE U FAZU ANALYSE

ŠTO ZNAMO
O GROZNICI
ZAPADNOG
NILA

Prof. dr. sc. NIKICA GABRIĆ, RAVNATELJ SPECIJALNE BOLNICE ZA
OFTALMOLOGIJU "SVJETLOST"

Prije 20 godina ni sanjao
nisam koliki će uspjeh
polučiti Svjetlost

2. BELUPOV INTERNISTIČKI SKUP U VODICAMA OKUPIO 150 SUDIONIKA

LUPOCET

PUTUJE S VAMA.

Lupocet sadrži paracetamol. Za oralnu primjenu. Prije upotrebe i o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

PROTIV TEMPERATURE I BOLI

be pažljivo pročitajte uputu o lijeku,
ka.

SADRŽAJ

INTERVJU

- 6 PROF. DR. SC. NIKICA GABRIĆ, OSNIVAČ, VLASNIK I RAVNATELJ SPECIJALNE BOLNICE ZA OFTALMOLOGIJU SVJETLOST: PRIJE DVADESET GODINA NISAM NI SANJAO KOLIKI ĆE USPJEH POLUČITI SVJETLOST

PRESS

- 9 PRAVILNIK PRIMJERENOG POSLOVNOG PONAŠANJA ZAPOSLENIKA BELUPA
- 9 AKCIJI DOBROVOLJNOG DARIVANJA KRVI PRISTUPILO 59 DARIVATELJA U BELUPU

ZDRAVSTVENA POLITIKA

- 10 DIANA GLAVINA: IZ BESPOVRATNIH SREDSTAVA EU – 152 MILIJUNA KUNA ZA NOVU MEDICINSKU OPREMU

- 11 IVANA RIMAC, VEČERNJI LIST: SLOŽENI ZAHVATI POČIVAJU NA VOLUNTARIZMU I ENTUZIJAZMU CIJELOG MEDICINSKOG TIMA

ZDRAVLJE

- 12 MIRJANA ŽAGAR - PETROVIĆ, DR.MED.: ŠTO ZNAMO O GROZNICI ZAPADNOG NILA

RAZGOVOR

- 14 DR. SC. SUNČANA DIVOŠEVIĆ, DR. MED., SPECIJALISTICA NUKLEARNE MEDICINE, PROČELNICA POLIKLINIČKOG ODJELA ZA NUKLEARNU MEDICINU POLIKLINIKE MEDIKOL I POMOĆNICA RAVNATELJICE ZA KVALITETU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I NADZOR:

PRETRAGA PET/CT PREDSTAVLJA RACIONALIZACIJU I UŠTEDU ZA ZDRAVSTVENI SUSTAV U PRONALAŽENJU OBLIKA LIJEČENJA

LIJEČNIČKI KUTAK

- 18 DR.IVO BELAN: ISKORISTITE MAKSIMALNO SVOJE VIKENDE

MEDICINA I BIZNIS

- 22 DR. IVO BELAN: FARMACEUTSKA INDUSTRIJA I GLOBALNO ZDRAVLJE

BUDI LEAN, BUDI UČINKOVITIJI!

- 23 SVIH 10 PROJEKATA ZAVRŠILO JE FAZU MEASURE I PRELAZE U FAZU ANALYSE
- 24 IGOR CEILINGER: REZULTATI I VIDLJIVI POMACI DOKAZUJU DA ZAJEDNO MOŽEMO PROMIJENITI STVARI NA BOLJE
- 25 VEDRANA THÜR: SVE NAS VESELI PROMJENA NA BOLJI I UČINKOVITIJI NAČIN RADA
- 26 NATAŠA URBANČIĆ: VAŽNA JE RAZMJENA ISKUSTAVA S GREEN BELTOVIMA TE ČLANOVIMA PROJEKTOG TIMA

AKTUALNO

DRUGI BELUPOV INTERNISTIČKI SKUP

19

IMPRESSUM

GLASILO BELUPO

ISSN: 13312286 - Izdavač: BELUPO d.d. - Lijekovi i kozmetika - Ulica Danica 5 - 48000 Koprivnica - www.belupo.hr - www.zdravobudi.hr - www.belupo.com - **E-mail:** public.relations@belupo.hr - **Glavna i odgovorna urednica:** Snježana Foschio-Bartol - **Urednik:** dr. Ivo Belan - **Lektura:** Sanja Sabljar - **Grafička priprema i dizajn:** Gens '94 d.o.o. - **Tisak:** Printera grupa, Sveta Nedelja - **Redakcija:** I Savica 36, 10000 Zagreb - **Telefon:** 01 2481 201; **Fax:** 01 2371 411 - Naklada 1500 primjeraka

PRESS

27 TREĆI FORUM IZVRSNOSTI
U LJEKARNIČKOJ SKRBI:
"LJEKARNICI – VAŠI STRUČNJACI
ZA LIJEKOVE"

27 U BELUPU ODRŽANA IZBORNA
SKUPŠTINA HRVATSKOG
FARMACEUTSKOG DRUŠTVA
- UDRUŽENJE PODRAVINE I
BILOGORE

BELUPO KLUB

28 MIROSLAV PAVLOVIĆ, DR. MED. VET.:
ČOVJEK NE MOŽE DATI DRUGOME
ONO ŠTO SAM U SEBI NE NOSI

28 TATJANA GEČEVIĆ, BACC.
OEC.: BELUPO MI OMOGUĆAVA
PROFESIONALNI RAST

RAZGOVOR

29 JOSIP POŽGAJ: ODMOR ZA
SRCE I DUŠU – JOCINA DRVENA
RAPSODIJA

POSLOVNA KRONIKA

31 REZULTATI POSLOVANJA GRUPE
PODRAVKA U PRVIH ŠEST MJESECI
2018.

31 NAJBOLJA U PRENOŠENJU ZNANJA
– KRISTINA JANEKOVIĆ PETRAS

31 PODRAVKA DOBILA PREDSTAVNIKA
U DVA NOVA RADNA TIJELA
HRVATSKE GOSPODARSKE
KOMORE

32 ISKUSTVA KOLUMNISTA S
KORISNICIMA PORTALA
WWW.ZDRAVOBUDI.HR

KRONIKA

33 U KOPRIVNIČKOJ BOLNICI
ZAPOSLENO JE 12 NOVIH MLADIH
SPECIJALIZANATA

33 BESPLATNE BILJEŽNICE ZA SVE
OSNOVNOŠKOLCE U KOPRIVNICI

AKTUALNO

34 UDRUGA VOLONTERA PODRAVKE -
PULS

PSIHOLOGIJA

35 DR. IVO BELAN: POKRETI GOVORE
VIŠE OD RIJEČI

UVODNIK

Poštovane čitateljice i čitatelji,

Jesen je sjajno vrijeme. Godišnje je to doba koje svojim veselim koloritom i varljivim vremenom, služi kao putokaz prema kraju godine. Uz metaforičku sliku, ono nam naviješta i mnoge promjene. Ona je i pravi trenutak da se pripremite za zimsku sezonu. Budući da je priroda najmudriji sustav, trebamo je poslušati. A ona u jesen polako postaje usporenija i mirnija pa bi takvi trebali postati i mi. Slušajte, dakle, sebe i prirodu i prilagodite se ritmu koji će vam omogućiti da i dalje budete aktivni, ali da steknete uvide o sebi koje možda uopće niste očekivali. Dajte šansu jeseni. Isplati se.

U međuvremenu, dok sinkronizirate um i tijelo, na stranicama koje slijede pročitajte zašto bi prof.dr.sc. Nikica Gabrić, osnivač, vlasnik i ravnatelj Specijalne bolnice za oftamologiju "Svjetlost", hrvatski zdravstveni sustav ocijenio solidnom trojkom te može li biti bolji? Nemojte zaobići savjete naših liječnika te brojne poslovne vijesti koje ostvaruje Grupa Podravka. Osobito zastanite na pričama belupovaca – Miroslava Pavlovića, Tatjane Gečević i Josipa Požgaja.

Žureći Vodicama ususret i 25. tradicionalnim Danima Belupa, zakazujemo vam novi susret u prvim danima studenog.

Želimo Vam zdravu, mirnu i sigurnu jesen.

Vaša,
Snježana Foschio-Bartol,
Glavna i odgovorna urednica

NA MOJ PUT UTJECALO JE I TO ŠTO SAM DVA PUTA BIO POLITIČKI PODOBAN I DVA PUTA NEPODOBAN, A BIO SAM JAKO AMBICIOZAN. I SHVATIO SAM DA KADA JE ČOVJEK AMBICIOZAN I PODOBAN ONDA ĆE VAM SE PRUŽITI PRILIKE DA MOŽETE RADITI ALI, KADA NISTE PODOBNI, JER NE PRIPADATE ODREĐENOJ POLITIČKOJ GRUPACIJI, ONDA NE MOŽETE REALIZIRATI SVOJE PLANOVE. I TAKO SE U MENI DOGODILO **OSVIJEŠTENJE...**

Prof. dr. sc. Nikica Gabrić jedan je od najuglednijih hrvatskih oftalmologa koji je zahvaljujući stručnosti i visokim standardima odavno prešao hrvatske granice. Osnivač je, vlasnik i ravnatelj Specijalne bolnice za oftalmologiju Svjetlost, danas vodeće privatne medicinske ustanove u području oftalmologije u jugoistočnoj Europi. Nikica Gabrić redoviti je profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, bavi se kirurgijom prednjeg segmenta oka, a iza njega je više od 40.000 operacija katarakte, glaukoma, refraktivne kirurgije, transplantacija rožnice, strabizma. U hrvatsku medicinu uveo niz novih operacijskih zahvata, operirao je u više od 17 država diljem svijeta, dobio je i niz prestižnih nagrada i priznanja... U Klinici Svjetlost, koja je 2010. postala prva privatna sveučilišna klinika u Hrvatskoj, stvara tim vrhunskih stručnjaka koji obavljaju najopsežnije operativne zahvate na oku. Prof. Gabrić je i dobar poznavatelj državnog zdravstvenog sustava, a na razgovor za Glasilo Belupa rado se odazvao.

B Treba li, po Vašem mišljenju, u hrvatskom zdravstvenom sustavu odvojiti privatno i javno zdravstvo ili je bolje da funkcioniraju u sinergiji kako bi se omogućilo pacijentima da usluge na koje se dugo čeka u državnim bolnicama dobiju u privatnoj ustanovi preko uputnice odnosno preko HZZO-a?

Pitanje je vrlo kompleksno, ali ja sam u principu za razdvajanje privatnog i javnog zdravstva, prije svega stoga što bi tada bilo puno manje sukoba interesa. Temeljni razlog zbog kojega ja ne radim s državnim zdravstvom, odnosno s HZZO-om jest taj što su cijene usluga podcijenjene. Dakle, ako privatnik radi s HZZO-om – pogotovo operacijske zahvate – on će sigurno biti u gubitku. Cijene koje HZZO plaća bolnicama također su niske, ali su za privatne ustanove posebno niske zato što u tu cijenu nije uključena cijena amortizacije aparata kao ni cijena zgrade. Dakle, privatnik mora sagraditi zgradu, mora kupiti aparate, mora isplatiti plaće svojim zaposlenicima i tek onda ostaje cijena usluge. I dokle god država gradi bolnice i daje plaće zaposlenicima u sustavu, bolnice mogu nekako funkcionirati s cijenama koje plaća HZZO. Ali plaća-

nje operacijskog programa za koji je cijena troška veća od cijene HZZO-a za privatnika je potpuno neisplativa.

Nisam protiv toga da najbolji doktori iz državnog sustava, koje pacijenti traže, rade i izvan radnog vremena. Ali, smatram, oni bi morali raditi u svojim bolnicama, i to u poslijepodnevnim satima, subotama, nedjeljama. I da za taj posao budu i posebno plaćeni. Ali, ako ujutro rade u bolnici, a poslijepodne kod privatnika, stvara se pomutnja i kod pacijenata i kod liječnika te k tome, stvari postaju netransparentne. U uređenim sustavima kao što je njemački ili austrijski, izvanredni liječnici rade i privatno, ali od cijene privatne operacije bolnica dobije, recimo, 35 posto, isto toliko dobije i liječnik, a ostatak ide na troškove materijala i medicinskog osoblja.

B Vi ste, dakle, na čisto privatnom medicinskom tržištu. No ne bi li ipak bilo bolje za pacijente da imaju širu mogućnost da neke usluge na koje se u državnom sustavu čeka mjesecima, ponekad i godinama, ostvare daleko brže u privatnoj ustanovi?

Slažem se, ali, naglašavam da cijena koju

vačkoj ili Poljskoj.

No želim reći da pacijenti danas žele sudjelovati u svome liječenju, ako za svoj novac dobiju vrijednost u vidu kvalitetne i brze usluge. Cijena operacije oka danas košta manje nego četiri zimske gume, cijena operacije oka danas košta manje nego tjedan dana skijanja ili sedam dana ljetovanja itd. Ako u državnoj bolnici mora čekati godinu dana, pacijent će procijeniti je li mu bolje da čeka i dobije besplatnu uslugu ili mu je bolje da plati i svoj zdravstveni problem riješi privatno. Kada bi HZZO omogućio 30 posto veću cijenu, onda bismo radili s njima.

Dakle, mi za 400 eura ne možemo obaviti operaciju, a da ostanemo na financijskoj nuli, ali s 550 ili 600 eura, i uz participaciju pacijenta, to bi bilo moguće. Morate znati i to da na neto-plaću liječnika koji radi u Svjetlosti u Zagrebu od 22.500 kuna, mi moramo dati državi još 26.500 kuna. Taj nas liječnik, dakle, košta 49.000 kuna. Kad bih tom liječniku legalno isplatio 12.000 kuna, a razliku do 22.500 na crno, bilo bi to i za mene jeftinije, jer bi davanja državi bila manja, ali ja ne želim ulaziti u sivu zonu već želim

Prije 20 godina ni koliki će uspjeh po

OPERIRAM U SVIM ZEMLJAMA ISTOČNE EUROPE I MOGU REĆI DA JE SAMO U SLOVENIJI I U BIVŠOJ ISTOČNOJ NJEMAČKOJ MEDICINA BOLJA NEGO **U HRVATSKOJ**

HZZO plaća privatnicima ne pokriva ni trošak materijala. I to je pseudo-ekonomski model koji vodi u gubitak. Ne moramo se pozivati na cijene zapadnih zemalja već je dovoljno da cijene HZZO-a usporedimo s onima u Sloveniji, Mađarskoj, Češkoj, Slo-

poslovati legalno. A s cijenama HZZO-a ne bih mogao osigurati legalno i transparentno poslovanje.

B Kako objašnjavate da je, unatoč nedostatku novcu, naša medicina na prilično visokoj razini?

sanjao nisam
olučiti Svjetlost

Imamo kvalitetne medicinske fakultete, imamo kvalitetne liječnike, među kojima je i dosta onih koji se ističu u međunarodnim krugovima. Ali nemamo organizaciju sustava na europskoj razini, a da bi se organizacija popravila moramo spoznati da nije nužno da liječnik rukovodi zdravstvenim sustavom. Liječnici su školovani da liječe ljude, oni postaju profesori time što su objavili određeni broj znanstvenih radova. I postavlja se pitanje zašto bi netko morao biti "prof. dr." da bi vodio bolnicu. Smatram da on mora imati ekonomska znanja. Dakle, mi presporo uvodimo ekonomiju u zdravstvo kako bi se zdravstvom rukovalo na ekonomskim načelima. Zdravstvo ne smije biti profitabilno, ali bolnica se može usporediti s poduzećem, jer ima sve karakteristike poduzeća koje se, naravno, bavi liječenjem ljudi. Prema tome, zdravstvo ne bi trebalo ni producirati minuse. A da bi se zdravstveni sustav vodio racionalno i učinkovito, trebalo bi više uključiti ekonomiste, ali i niz drugih stručnjaka koji bi pomogli da se upravljanje zdravstvom odvija bolje, učinkovitije.

B Promjene u našem zdravstvenom susta-

OSOBN BIH HRVATSKO ZDRAVSTVO OCIJENIO SOLIDNOM TROJKOM. I ONO MOŽE BITI JOŠ MALO BOLJE, ALI NE I PUNO BOLJE ZA KOLIČINU NOVCA KOJU **ULAŽEMO**

Kada radite sa strašću, to vas ispunjava i donosi zadovoljstvo

B Postigli se jako puno, no koliko je težak taj put? Iza uspjeha stoji jako puno rada i napora, život pun stresa, brojnih obveza, putovanja...

Istina, nije to lagani put. Ali, kad nešto radite sa strašću, kao što sam radio i još uvijek radim, onda vam to donosi i veliko zadovoljstvo. Kada radite ono što vam donosi ugodu, zadovoljstvo, sreću, uvijek vidite pozitivne strane. Naravno da je naporno, ali ja sam ispunjen i zadovoljan. Možda je moja obitelj zbog mojih čestih putovanja pomalo zakinuta i nisu zbog toga najsretniji, ali da mogu svoj život ponoviti, opet bih postao osoba koja odlučuje o sebi, a ne da to, umjesto mene, čini netko drugi. Dakle, velika je privilegija biti slobodan čovjek, da možete slobodno misliti i slobodno govoriti te da to što govorite i živite. Jer, kada radite u državnom sustavu, ovisni ste o svom poslodavcu koji vam propisuje određena pravila ponašanja koja morate zadovoljiti, a da često ta pravila nisu dovoljno transparentna i poštena.

B Klinika Svjetlost je danas međunarodno prepoznat brend.

Ukupno imamo oko 200 zaposlenih, među kojima je 45 doktora, uključujući i specijalizante. Mi nemamo doktora koji rade u državnoj bolnici pa da kod nas rade poslijepodne. Mi smo Klinika Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci što među ostalim znači da naši specijalizanti kao i specijalizanti drugih zdravstvenih ustanova mogu specijalizirati i polagati ispit u Klinici Svjetlost. I na to sam iznimno ponosan.

Da, mi smo brend u regiji i ljudi koji se bave oftalmologijom svjesni su da osim know-how, s imenom Svjetlost dobivaju i brend koji će im privući više pacijenata. Danas Klinika Svjetlost djeluje u Zagrebu, Splitu, Banja Luci, Sarajevu, Budvi, Novom Sadu. Imamo franšizu s jednom klinikom u Skoplju koja se zove Sistina, a u pregovorima smo s Tiranom i Prištinom o franšiznom ugovoru, što znači da se njihovi liječnici mogu educirati kod nas i da ih naši liječnici povremeno educirati u njihovoj ustanovi.

B Tu sigurno nije kraj vaših ambicija? Želim se proširiti na zapad, prije svega u Sloveniju i u Austriju.

vu izuzetno su spore. Jeste li ipak optimist da će biti promjena na bolje?

Pa bojim se da se neće ništa dogoditi ako nas Europska unija ne natjera da racionaliziramo troškove te ako se unutar Hrvatske ne stvori kritična masa ljudi koji će tražiti da se zdravstvo organizira bolje, efikasnije, racionalnije, sustav koji će uz kvalitetu, biti i financijski održiv. Dakle, trebamo pravedniji i transparentniji sustav koji će biti na dobrobit svima.

B Velikom svečanošću nedavno ste obilježili dvadesetu godišnjicu osnivanja Klinike Svjetlost, koja je danas u vrhu svjetske medicine. U 20 godina obavili ste više od 125.000 operacija, a povjerenje vam je dalo 350.000 pacijenata. No jeste li prije 20 godina mogli uopće zamisliti koliki ćete uspjeh, prepoznatljivost, kvalitetu postići u segmentu medicine kojim se bavite ne smo u Hrvatskoj već i u mnogim drugim zemljama?

O tome nisam mogao ni sanjati! Prvo, moram zahvaliti svojim učiteljima profesoru Čupak i profesorici Zergollern koji su me u to vrijeme kada sam odlučio krenuti u privatnike, podržali i financijski mi pomogli. Uglavnom, osnovali smo zajedničku Polikliniku i oni su bili suvlasnici do 2004. godine i nakon toga ja sam jedini vlasnik. Ključna događanja koja su utjecala na mene u ono doba bilo je to što sam dva puta bio politički podoban i dva puta nepodoban, a bio sam jako ambiciozan. I shvatio sam da kada je čovjek ambiciozan

i podoban onda će vam se pružiti prilike da možete raditi. Ali, kada niste podobni, jer ne pripadate određenoj političkoj grupaciji ili određenom političkom plemenu, onda ne možete realizirati svoje planove. I tako se u meni dogodilo određeno osviještenje koje je vezano za prof. Joška Paladina. Krajem devedesetih on je bio jedan od najboljih neurokirurga u Hrvatskoj i u regiji. I razmišljao sam o tome što bih učinio kada bi prof. Paladino otišao iz Zagreba raditi u Slavonski Brod. Da mi je potrebno, bih li otišao za Paladinom da me operira ili bih otišao na Rebro kod kirurga koji nije toliko dobar? Zaključio sam da bih otišao u Slavonski Brod prof. Paladinu. Dakle, od 1990. do 2000. moj je društveni angažman bio golem. Među ostalim, osigurao sam puno novca za Lions hrvatsku očnu banku, pomogao sam da jedan mali oftalmološki odjel u bolnici Sveti Duh postane zavod pa klinika itd. Dakle, zaključio sam da nije vrijednost u opremi već u idejama koje nosim u sebi. I da ih mogu oživotvoriti i doći do rezultata. Tako sam, malo po malo, počeo kupovati opremu koja je bila na razini europske, učio sam i učio i to od ljudi koji su u određenim stvarima bili bolji od mene. I tako je nastala Svjetlost!

B Koja je ključna razlika između privatnog i državnog sustava?

U privatnom sektoru nikada nećete zaposliti nekoga samo zato što vas je nazvao ministar ili neka važna osoba iz društvenog života, a da ta osoba nije sposobna. Dakle, kod mene nema podobnih već samo sposobnih. U privatnom sustavu tražite kvalitetu, a kad radite na slobodnom tržištu kao mi, onda je za nas Bog pacijent, a ne doktor. Kakva korist od toga da zaposlim svoga sina ili svoga prijatelja, a da nemaju rezultata? Na žalost, u državnim ustanovama, nema takve politike. Po meni, moramo birati i ulagati u najbolju djecu kako bi ta djeca jednog dana postigla bolji rezultat od nas i kako bi nas ta djeca mogla liječiti.

U socijalizmu je bilo dobro da je mladi liječnik, bez obzira na to odakle je došao, dobio 10 operacija kod prof. Čupaka. Danas, u kapitalizmu, mladi liječnici teoretski znaju puno više nego što smo mi znali, ali puno manje rade praktično. Naime, njihovi učitelji misle da školuju svoju konkurenciju. To, naravno, nije dobro i sigurno je jedan od razloga zbog čega dio liječnika odlazi. Jednostavno, ne vide mogućnost svoga napretka kroz na taj način strukturirano društvo. Uz to, mlađi liječnik nikada ne smije reći da je bolji od svoga profesora, a profesora ne nasljeđuje uvijek najbolji nego onaj koji je najpodobniji. U razvijenim europskim zemljama, to naravno nije tako.

Pravilnik primjerenog poslovnog ponašanja zaposlenika Belupa

Nakon što su se Uprava i Radničko vijeće Belupa suglasili s predloženim tekstom Pravilnika primjerenog poslovnog ponašanja Belupovih zaposlenika, dokument je predstavljen 16. srpnja i 17. srpnja na skupovima radnika u Zagrebu i Koprivnici. Nakon Pravilnika o primjerenom poslovnom ponašanju nije ulaziti u naše privatne živote, već naprotiv svima nama kao ambasadorkama Belupa, pomoći da tvrtku za koju radimo predstavljamo na najbolji mogući način, rečeno je na prezentacijama.

U brošuri otisnutoj na 40 stranica može se pronaći sve što bismo kao zaposlenici ovako velike organizacije mogli zatrebati kao informaciju. Riječ je o životnim situacijama koje svakoga dana imamo u odnosu na internu, ali i eksternu javnost. Primjerice – kako se ponašati na društvenim mrežama, kako javno nastupiti u ime kompanije, kako se ponašati i postupati sa zaštićenim osobnim podacima, kako se odnositi prema imovini Belupa, smijemo li i kako sudjelovati u društvenim i političkim aktivnostima lokalne zajednice..... i još mnoge druge teme od svakodnevnog značaja za svakoga od nas.

Upoznavanje sa sadržajem Pravilnika naš je zadatak, a njegova primjena pomoći će nam u situacijama kada nismo sigurni kako postupiti.

Upoznavanje sa sadržajem Pravilnika dio je dio standardne procedure zapošljavanja novih zaposlenika. Ostali zaposlenici su svoj primjerak Pravilnika dobili od svog direktora/rukovoditelja.

Pravilnik je stupio na snagu osam dana od dana objave na oglasnim pločama i Belupovoj intranet stranici.

Za sva pitanja vezana uz Pravilnik i njegovu primjenu te sumnjate li u nekoga ili nešto, možete prijavu uputiti na e-mail adresu eticki@belupo.hr

Akciji dobrovoljnog darivanja krvi pristupilo 59 darivatelja u Belupu

Akcija dobrovoljnog darivanja krvi održana je 20. srpnja u prostorijama restorana društvene prehrane u Belupu, na Danici u Koprivnici.

Akciji je pristupilo 59 darivatelja krvi, od toga je 57 darivatelja iz Belupa te dva darivatelja iz Podravke.

Inače, prema podacima iz Gradskog društva Crvenog križa Koprivnica akcijama u srpnju odazvalo se 603, a krv su dala 502 dobrovoljna darivatelja krvi – 371 muškarac

i 131 žena. Krv je prvi puta dalo 16 dobrovoljnih darivatelja krvi.

Zahvaljujemo svima na humanosti!

POZITIVNE VIJESTI IZ NAŠEG ZDRAVSTVENOG SUSTAVA

Iz bespovratnih sredstava EU – 152 milijuna kuna za novu medicinsku opremu

KLINIKA ZA KARDIJALNU KIRURGIJU KBC-A ZAGREB OBILJEŽILA JE 30 GODINA OD PRVE TRANSPLANTACIJE SRCA KOJU JE OBAVIO PROF. DR. JOSIP SOKOLIĆ S TIMOM LIJEČNIKA I MEDICINSKIH SESTARA 30. RUJNA 1988. BILO JE TO UZBUĐLJIVO VRIJEME, JER SE RADILO O GOLEMIM POMACIMA U MEDICINI, A DO DANAS JE SAMO NA REBRU OBAVLJENO VIŠE OD 300 TRANSPLANTACIJA **SRCA**

Za **Belupo** piše:
Diana Glavina

Kako smo možda i prečesto skloni kritizirati naš zdravstveni sustav, ponekad ostanu nedovoljno zapaženi njegovi brojni segmenti koji se izdvajaju ne samo kvalitetom već i izvanrednim rezultatima, a u pravom smislu riječi znače život. Presađivanje organa je bez dvojbe jedno od tih značajnih dijelova hrvatske medicine. Stoga valja istaknuti da je početkom rujna Klinika za kardijalnu kirurgiju KBC-a Zagreb obilježila 30 godina transplantacije srca. U povijest hrvatske medicine upisao se prof. dr. Josip Sokolić, koji je s timom liječnika i medicinskih sestara na Rebru u Zagrebu, obavio prvu transplantaciju srca 30. rujna 1988. godine. Bilo je to uzbuđljivo vrijeme, jer se radilo o golemim pomacima u medicini, a do danas je samo na Rebru obavljeno više od 300 transplantacija srca. I Hrvatska je danas s 10 transplantacija srca na milijun stanovnika u svjetskom vrhu. U međuvremenu su se naravno razvile i nove metode liječenja pa se, primjerice, mehanička cirkulacija kod zatajenja srca primjenjuje već deset godina.

"Danas se na presađivanje srca čeka ovisno o stupnju hitnosti. Hitni pacijenti čekaju nekoliko tjedana, a oni stabilniji nekoliko mjeseci. Čekanje na novo srce bitno je olakšano uvođenjem mehaničke cirkulacijske potpore, odnosno mogućnošću ugradnje

srčane pumpe ili umjetnog srca, što omogućuje da pacijent do transplantacije bude siguran i u dobrom stanju", rekao je prof. dr. Bojan Biočina, predstojnik Klinike za kardijalnu kirurgiju KBC-a Zagreb na obilježavanju 30 godišnjice prvog presađivanja srca. Predstojnik Klinike za bolesti srca i krvnih žila akademik Davor Miličić istaknuo je da zatajenje srca danas postaje epidemija i veliki javnozdravstveni problem koji pogađa dva posto populacije, a kod starijih od 65 godina čak svaku desetu osobu.

Od srčanih bolesti, infarkta miokarda, srčanih aritmija i prirođenih bolesti srca, u Hrvatskoj godišnje umire oko 25.000 ljudi i ove su bolesti vodeći uzrok smrtnosti u Hrvatskoj. Zatajenje srca krajnja je faza bolesti srca protiv koje danas postoji moćno oružje – transplantacija srca kao zlatni standard u liječenju teških oblika zatajenja srca i potpuno novi svijet mehaničkih srčanih crpki, rekao je Miličić, koji je nedavno izabran za predsjednika Europskog komiteta za uznapredovalo zatajenje srca.

S obzirom na zastarjelost medicinske opreme u našim bolnicama, treba istaknuti i vijest da su sredinom prošloga mjeseca u Ministarstvu zdravstva potpisani ugovori o nabavi opreme za dnevne bolnice i kirurgije koju će dobiti devet zdravstvenih ustanova – klinički bolnički centri Zagreb, Osijek, Rijeka, Split i KBC Sestara milosrdnica, kliničke bolnice Dubrava i Sveti Duh te opće bolnice Varaždin i Zadar. Ukupna je vrijednost nove opreme 152 milijuna kuna, a novac je osiguran iz bespovratnih sredstava Europske unije.

KBC Zagreb dobit će uređaj za intrakranijsku radiokirurgiju najnovije generacije uz pomoć kojega se uništava tumor u mozgu bez rizika od krvarenja i infekcija, a ne oštećuje zdrave moždane strukture. Zatim,

potpisani su ugovori za sedam uređaja za magnetsku rezonancu (MR), koji se koriste kod obrade onkoloških bolesnika prije operacije. KBC-ovi Zagreb, Osijek, Rijeka, Sestre milosrdnice i KB Dubrava dobit će novu angiosalu za intervencijsku radiologiju. Kupljeno je i pet angiografskih RTG aparata za intervencijsku kardiologiju za KBC Sestre milosrdnice, za bolnice u Rijeci i Splitu te za KB-ove Dubrava i Sveti Duh. Ta bi nova oprema trebala skratiti liste čekanja na kardiološkim odjelima i dodatno ojačati mrežu intervencijske kardiologije. A nove angiografije omogućit će da se više bolesnika s moždanim udarom unutar dva do četiri sata zbrine u medicinskim centrima kako bi im se izvadio ugrušak iz krvne žile u mozgu.

Dodajmo ovome da je Klinika za tumore KBC-a Sestre milosrdnice dobila novi, moderan ultrazvučni aparat. Udruga Europa Donna Hrvatska, koja okuplja žene oboljele od raka dojke sredstvima prikupljenim od donacija, odjelu jednodnevne dijagnostike osigurala je taj uređaj bez kojeg je Klinika za tumore ostala prije nekoliko mjeseci. Ovom donacijom pacijentima je omogućena potpuna jednodnevna dijagnostika u najkraćem roku.

Napokon, i dobra vijest koja će omogućiti nastavak gradnje i dovršetak nove opće bolnice u Puli što je iznimno važno za sve stanovnike Istarske županije. Ministar zdravstva Milan Kujundžić nedavno je obišao gradilište u Puli i rekao da će Vlada dati jamstvo za preostalih 300 milijuna kuna koliko je potrebno za gradnju bolnice, koja bi za godinu i po do dvije trebala biti u potpunosti dovršena. A kako je rekla ravnateljica Opće bolnice Pula Irena Hrštic za novu je bolnicu osigurana i nova oprema vrijedna 44 milijuna kuna, od čega je 22 milijuna krediva, a 22 milijuna iz EU fondova.

INTERDISCIPLINARNI LIJEČNIČKI TIM KBC-A ZAGREB SANIRAO RUPTURU ANEURIZME ABDOMINALNE AORTE HITNIM PERKUTANIM ENDOVASKULARNIM ZAHVATOM (PEVAR)

Složeni zahvati počivaju na voluntarizmu i entuzijazmu cijelog medicinskog tima

TIJEKOM TROSATNOG KOMPLEKSNOG ZAHVATA STENT GRAFTOVI ZA ZATVARANJE PUKNUĆA AORTE POSTAVLJENI SU KROZ PREPONSKE ARTERIJE DO SAMOG MJESTA PUKNUĆA **AORTE**

Piše: Ivana Rimac Lesički, Večernji list
Interdisciplinarni liječnički tim na KBC-u Zagreb uspio je sanirati rupturu aneurizme abdominalne aorte hitnim perkutanom endovaskularnim zahvatom (pEVAR) budući da je otvorena operacija bila rizična za život pacijenta zaprimljenog u noćnim satima 31. kolovoza na tamošnjem Objedinjenom hitnom bolničkom prijmu. Riječ je o prvom hitnom perkutanom endovaskularnom zahvatu rupture aneurizme abdominalne aorte što je iznimna rijetkost kod tako hitnih i rizičnih slučajeva poput tog pacijenta. Naime, pacijent je na spomenutu Hitnu primljen s bolovima u trbuhu, a pretrage su pokazale da se radi o rupturi abdominalne aorte i da se mora hitno reagirati. Standardna operacija, klasični kirurški rez, procijenjen je kao iznimno rizičan za život pacijenta tim više jer je riječ o, kako su opisali liječnici, izuzetno zahtjevnoj anatomiji zdjelčnih arterija. Štoviše, dr. sc. Dražen Perković, intervencijski radiolog koji je vodio zahvat, izjavio je potom da takav zahvat u tako složenim

anatomskim uvjetima aorte do sada nije objavljen u dostupnoj znanstvenoj literaturi. Među ostalim, u 55-godišnjeg pacijenta liječnici su opisali iznimno rijetku patologiju – dvostruki volumen aorte. Tijekom trosatnog kompleksnog zahvata stent graftovi za zatvaranje puknuća aorte dopremljeni su i postavljeni kroz preponske arterije do samog mjesta puknuća aorte. Iako je endovaskularno liječenje aorte (EVAR) standard liječenja aneurizme ovaj je zahvat tima s Rebra izniman jer se EVAR u pravilu ne primjenjuje u hitnim stanjima kakvo je bilo kod ovog pacijenta, a posebno je istaknuto da se uobičajeno prepone otvaraju kirurškim rezovima dok je ovdje to učinjeno perkutanom pristupom što je također iznimno. Kako su kasnije pojasnili s Rebra, endovaskularni zahvat liječenja ruptore abdominalne aorte minimalno je invazivna metoda koja se u toj bolnici provodi posljednje tri godine u pacijenata kod kojih su zadovoljeni potrebni kriteriji, a prema međunarodnim smjernicama. Jasno izuzev znanja i interdisciplinarnog

pristupa nužna je dobra dijagnostička obrada te ostali uvjeti da bi se ovako nešto moglo provoditi, potrebni su i oprema, ugradbeni materijali... Uz spomenutog dr. Perkovića koji je vodio zahvat, odluku o takvu načinu liječenja donio je interdisciplinarni tim čiji su članovi dr. sc. Andrea Crkvenac Gregorek i dr. Marin Davidović bili također prisutni za zahvata. Anesteziju je vodila doc. dr. sc. Daniela Bandić, asistirali su dr. Damir Halužan, dr. Ivana Jurca, instrumentarci su bili Slavica Berić, Vesna Bratić, Saša Duž i Leonard Dominik. Predstojnik Kliničkog zavoda za dijagnostičku i intervencijsku radiologiju KBC-a Zagreb, prof. dr. sc. Ivica Sjekavica poručio je kasnije da tako složeni zahvati počivaju na voluntarizmu i entuzijazmu cijelog medicinskog tima na koji je ponosan. Upravo su ponos i entuzijazam ključne riječi kojima je taj zahvat predstavljen javnosti, sasvim zasluženo na taj način opisano je još jedno, da tako kažemo, pomicanje granica naših liječnika. Pacijent kojemu je ovaj tim spasio život dobro se oporavljao, rečeno je s Rebra.

VIRUS ZAPADNOG NILA NE PRENOSI SE S ČOVJEKA NA ČOVJEKA, VEĆ ISKLJUČIVO PREKO UGRIZA ZARAŽENOG KOMARCA

Piše: Mirjana Žagar Petrović, dr. med.

Arbovirusi (eng. arthropod-borne) skupina su virusa koji se na čovjeka prenose putem vektora tzv. hematofagnih (hrane se krvlju) člankonožaca, najčešće komaraca i krpelja. Rezervoar tih virusa uglavnom su ptice, ima ih više od 250 i prošireni su diljem svijeta. Komarcima se prenose s ptica na čovjeka, konje i druge domaće životinje te se većina arbovirusa ne prenosi sa čovjeka na čovjeka.

Uzrokuju brojne bolesti koje većinom prolaze bez simptoma, a kada su simptomi izraženi obično su blagi i nespecifični, nalik gripi. Rjeđe uzrokuju teže kliničke oblike

nog zatopljenja pridonijele su i globalnom širenju virusa i bolesti po čitavom svijetu od Afrike, Bliskog Istoka, Europe do SAD i središnje Azije.

Klinička slika bolesti

Inkubacija bolesti je u prosjeku 3 – 14 dana, no većina infekcija prolazi asimptomatski, što znači da 80 % zaraženih osoba neće imati nikakve simptome bolesti. Oko 20 % zaraženih imat će simptome nalik gripi – povišena temperatura, glavobolja, bolovi u cijelom tijelu. Kod nekih se može pojaviti blagi osip, mučnina, povraćanje, proljev i povećani limfni čvorovi. Većina oboljelih se

Što znamo o groznici Z

bolesti poput encefalitisa, meningitisa ili hemoragijske groznice.

Virus Zapadnog Nila

Virus Zapadnog Nila jedan je od brojnih arbovirusa koji spada u rod Flavivirusa, a uzrokuje bolest koja se zove groznica Zapadnog Nila. Prirodni rezervoar i domaćin tog virusa su ptice (najčešće divlje ptice selice), a prenose ga komarci prvenstveno iz roda *Culex*, ali i komarci iz roda *Anopheles* i *Aedes* koji su prisutni i na našem području. Čovjek, konj i domaće životinje zaraze se ubodom zaraženog komarca. Do zaraze ne dolazi u kontaktu sa zaraženim pticama, samo ubodom zaraženog komarca. Direktni prijenos s čovjeka na čovjeka nije moguć, ali je moguć putem transfuzije krvi, transplantacijom organa ili u trudnoći, ali izuzetno rijetko budući da je viremija niska i kratko traje. Virus je prvi put otkriven 1937. godine u Ugandi, zapadno od Nila u provinciji West Nile, te je po tome i dobio naziv. Veća epidemija zabilježena je 1957. godine u Izraelu kada je uzrokovao meningitis (upalu moždanih ovojnica) i encefalitis (upalu mozga). Virus Zapadnog Nila u Europu je stigao putem ptica selica. U Europi je poznat od 1960. godine, no prva veća epidemija zabilježena je 1996. godine u Rumunjskoj. Klimatske promjene koju su dovele do global-

oporavi unutar 3 – 6 dana bez trajnih posljedica, ali umor i slabost mogu potrajati duže vrijeme. Kako su simptomi slični drugim virusnim infekcijama često bolest ostaje neprepoznata.

Manje od 1% zaraženih razvit će tešku kliničku sliku bolesti s upalom moždanih ovojnica (meningitis), upalom mozga (encefalitis) i meningoencefalitis. Encefalitis se javlja u 1 od 150 zaraženih osoba (manje od 0,7%), a praćen je jakom glavoboljom, visokom temperaturom, ukočenošću vrata, poremećajem svijesti, oslabljenim vidom, slabošću mišića te mogućim trajnim neurološkim oštećenjima poput mlohavice kljenuti i kome. Oporavak je dugotrajan te bolest može ostaviti trajne posljedice, otprilike jedna od 10 osoba kod kojih je zahvaćen središnji živčani sustav umire. Teške neurološke komplikacije češće su starijih i kroničnih bolesnika te kod osoba oslabljenog imunološkog sustava uslijed maligne bolesti i imunosupresivne terapije.

Bolest ima sezonski karakter, u umjerenom toplinskom pojasu javlja se u sezoni aktivnosti komaraca, dakle ljeti i rana jesen, a vrhunac je obično od kolovoza do sredine listopada.

Dijagnoza

Dijagnoza bolesti temelji se na serološkom

dokazivanju specifičnih IgM protutijela na virus West Nile (WNV) i dokazom virusa metodom PCR (lančana reakcija polimeraze) iz uzorka krvi i/ili likvora. Specifična WNV IgM protutijela u serumu prisutna su od 3. – 8. dana bolesti te perzistiraju u krvi od 30 do 90 dana i pokazatelj su akutne infekcije. Specifična WNV IgG protutijela mogu se detektirati u krvi kratko vrijeme nakon IgM protutijela te ostaju trajno u krvi kao dokaz preboljele simptomatske ili asimptomatske infekcije. Detekcija IgM protutijela i značajan porast titra IgG protutijela u parnim uzorcima seruma metodom ELISA i NT dokaz je infekcije virusom Zapadnog Nila.

Liječenje

Za groznicu Zapadnog Nila nema cjepiva niti specifičnog lijeka budući da se radi o virusnoj infekciji. Terapija je simptomatska – lijekovima protiv bolova i povišene temperature. Teži slučajevi bolesti zahtijevaju intenzivno liječenje u jedinicama intenzivne skrbi.

apadnog Nila

ZA GROZNICU ZAPADNOG NILA NEMA CJEPIVA NI SPECIFIČNOG LIJEKA BUDUĆI DA SE RADI O VIRUSNOJ INFEKCIJI

Epidemiološka situacija u Europi i Hrvatskoj

Prva transmisija virusa West Nile zabilježena je u Europi 1960. godine u južnoj Francuskoj. Prva veća epidemija zabilježena je u Bugarskoj i Rumunjskoj 1996. – 1997. godine. Od tada se gotovo svake godine zabilježi po koji slučaj oboljelih u Češkoj (1997.), Francuskoj (2000., 2003., 2004., 2006.), Italiji (1998., 2008., 2009.), Mađarskoj (2000. – 2009.), Rumunjskoj (1997. – 2001., 2003. – 2009.) te Španjolskoj i Portugalu 2004. godine. Od 2010. godine registrirane su novooboljele osobe u Srednjoj Europi i zemljama Mediterana i u isto vrijeme u Rusiji na području Volgograda te u Portugalu i Maroku. Prema posljednjem izvješću Europskog centra za kontrolu i sprječavanje bolesti (ECDC) u zemljama članicama Europske

unije registrirano je 150 novooboljelih slučajeva groznice Zapadnog Nila (od 7. do 14. rujna 2018. godine): Rumunjska 66, Italija 34, Grčka 24, Mađarska 21, Austrija 3 i Bugarska 2, a u ostalim zemljama Europe 56 oboljelih (Srbija 24 i Izrael 32). Nažalost, da groznica Zapadnog Nila nije bezazlena bolest u posljednjem tjednu praćenja (7. do 14. rujna), 19 osoba je umrlo od te bolesti, u Rumunjskoj 7, Grčkoj 6 te 3 oboljele osobe u Italiji i Srbiji.

Bolest je prvi put zabilježena u Hrvatskoj u kolovozu i rujnu 2012. godine kada je zabilježeno 7 oboljelih osoba s upalom mozga bez smrtnog ishoda.

Od početka epidemije u Hrvatskoj je ove godine oboljelo 40 osoba, od koji je 5 osoba s težim kliničkim oblicima bolesti praćenih meningoencefalitisom.

Prevenција groznice Zapadnog Nila

Kako nema specifičnog lijeka, a ni cjepiva protiv te bolesti, najvažnija preventivna mjera je sprječavanje uboda komaraca mjerama osobne zaštite, ali i smanjenjem populacije komaraca u prirodi.

Mjere osobne zaštite od uboda komaraca su:

- nošenje svijetle odjeće i odjeće s dugim rukavima i nogavicama prilikom boravka vani, a osobito u prirodi;
- nanošenje repelenata (sredstava koji odbijaju komarce, ali i druge insekte) na kožu i odjeću;
- primjena zaštitnih mreža na prozorima i vratima;
- primjena repelenata u zatvorenim prostorima (ali i otvorenim prostorima npr. terasama).

Budući da komarci odlažu jaja čak i maloj količini stajaćih voda te je dovoljno tjedan dana da se u njoj izleže više od 1000 komaraca, osnovne mjere na smanjenju populacije komaraca su:

- sanacija okoliša, čišćenje zapuštenih šikara,
- uklanjanje stajaćih voda iz bačvi, lonaca, kanti, automobilskih guma i
- dezinfekcija komaraca biološkim i kemijskim larvicidima.

Praćenje pobola od groznice Zapadnog Nila u ptica i konja koje provode veterinarske službe važna je preventivna mjera za sprječavanje epidemije u čovjeka. Za razliku od čovjeka, cjepivo protiv groznice Zapadnog Nila dostupno je za konje. Treba izbjegavati doticaj s bolesnim i uginulim životinjama nošenjem zaštitnih rukavica i odjeće.

Dr. sc. **SUNČANA DIVOŠEVIĆ**, dr. med., SPECIJALISTICA NUKLEARNE MEDICINE, PROČELNICA POLIKLINIKE ZA
KVALITETU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I NADZOR

Pretraga PET/CT predstavlja zdravstveni sustav u pronalazi

PRILIKOM IZVOĐENJA PRETRAGE BOLESNIK JE IZLOŽEN IONIZIRAJUĆEM ZRAČENJU, NO OZRAČENJE TIJELA JE U MEDICINSKI PRIHVATLJIVIM OKVIRIMA TE KORIST OD PRETRAGE VIŠESTRUKO NADMAŠUJE NJEZINU EVENTUALNU POTENCIJALNU ŠTETNOST

Dr. sc. Sunčana Divošević, dr. med., nuklearnom se medicinom bavi već dvadeset i dvije godine, s užim interesom za primjenu nuklearne medicine u neurologiji i psihiatriji, iz kojih područja je i većina njezinih stručnih i znanstvenih radova. Magistrirala je na temu procjene regionalnog moždanog protoka SPECT-om (jednofotonskom kompjutoriziranom tomografijom) u shizofrenih bolesnika ovisno o različitim antipsihoticima, a cilj njezine doktorske disertacije je bio utvrditi povezanost moždanog metabolizma glukoze i simptoma depresije u bolesnika s medikamentno refrakternom temporalnom epilepsijom pomoću PET-a (pozitrone emisije tomografije).

Poslijedoktorandica je na Katedri za onkologiju i nuklearnu medicinu Medicinskog fakulteta u Osijeku, naslovna viša asistentica Fakulteta zdravstvenih studija u Rijeci, te viši predavač Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Članica je Upravnog odbora Hrvatskog društva za nuklearnu medicinu i Europskog društva za nuklearnu medicinu.

B Što vas je privuklo u nuklearnu medicinu, da je specijalizirate i dalje se unutar nje usavršavate? Sam naziv te specijalnosti izaziva određeno strahopoštovanje.

Nuklearna medicina je klinička struka koja se primarno bavi dijagnostikom uz primjenu otvorenih izvora zračenja, radiofarmaka, te liječenjem bolesnika, najčešće oboljelih od malignih bolesti, a od iznimne je važnosti i u istraživačke svrhe. Specifičnost nuklearne medicine je da ne zrači uređaj za snimanje, već je izvor zračenja sam pacijent, nakon što, najčešće intravenski, primi radiofarmak. Trajanje zračenja je najčešće nekoliko sati ili ev. dana, ovisno o vrsti ra-

diofarmaka i razlogu njegove uporabe, sve dok ne dođe do raspada same radioaktivne tvari te biološke eliminacije radiofarmaka iz organizma.

Svi radioaktivni elementi koji se koriste u nuklearnoj medicini imaju tzv. vrijeme poluraspada, tj. vrijeme za koje se njihova aktivnost smanji za polovicu početne vrijednosti, a na temelju koje se, uz poznate parametre biološke eliminacije radiofarmaka iz organizma, primarno urinom i stolicom, može izračunati koliko dugo je pacijent izvor zračenja te mu se u skladu s navedenim daju upute o ponašanju nakon obavljene pretrage ili primljene terapije. Radiofarmaci se mogu koristiti, dakle, i kao dijagnostičko i kao terapijsko sredstvo, a o njihovim svojstvima ovisi mehanizam razdiobe radiofarmaka u tijelu i zadržavanje u određenim ciljnim organima.

Scintigrafija je nuklearnomedicinska dijagnostička slikovna metoda koja služi za snimanje biodistribucije radiofarmaka u tijelu. Scintigrafe su danas zamijenile suvremene gama kamere te iznimno napredne i kvalitetne tomografske kamere. U nuklearnomedicinske pretrage spadaju i kvantitativne imunokemijske analitičke metode koje se koriste u rutinskom i istraživačkom radu u laboratorijima. U djelatnost nuklearne medicine spada i kompletna dijagnostička obrada poremećaja rada štitne žlijezde, od određivanja hormona štitnjače, ultrazvuka i ciljane citološke punkcije, liječenja bolesti štitnjače medikamentoznom terapijom, terapijske primjene radionuklida te višegodišnjeg praćenja bolesnika oboljelih od karcinoma štitnjače nakon kirurškog zahvata.

Danas se sve veći broj radiofarmaka koristi

a racionalizaciju i uštedu za aženju oblika liječenja

i u liječenju drugih solidnih tumora, presađivanja tumora, za palijativno liječenje koštanog sustava, te kao radioimunoterapija i intrakavitarna terapija. Važno je naglasiti i da se nuklearni medicinari bave liječenjem prekomjerno ozračenih i kontaminiranih osoba, dakle u slučaju eventualne nezgode u nuklearnim elektranama liječnici specijalisti nuklearne medicine su na prvoj liniji fronte prihvata i liječenja takvih bolesnika te mjerenja primljene doze zračenja.

Dakle, nuklearna medicina je vrlo dinamična struka, u kontinuiranom razvoju zbog stalnog rada na proizvodnji novih radiofarmaka, sve suvremenijih dijagnostičkih uređaja i kompjutorskih programa. Sam naziv nuklearna medicina možda kod ljudi izaziva strahopoštovanje jer u prvi tren najčešće ne znaju koje sve djelatnosti spadaju u djelo krug rada nuklearne medicine, a asocira i na nuklearne elektrane, reaktore i slično, što

nja kojemu su izloženi za vrijeme toga postupka.

Prilikom izvođenja pretrage bolesnik je izložen ionizirajućem zračenju, no ozračenje tijela je u medicinski prihvatljivim okvirima te korist od pretrage višestruko nadmašuje njezinu eventualnu potencijalnu štetnost. Snimati se može tzv. "low dose" CT-om, dakle CT-om niske rezolucije koji služi za korekciju atenuacije PET snimaka i točnu anatomsku lokalizaciju lezija, tkiva i organa, ili s tzv. dijagnostičkim CT-om, uz intravensku primjenu kontrasta, čime se detaljnije mogu vidjeti i morfološki okarakterizirati pojedine lezije i promjene u tkivima i organima. "Low dose" CT-om je doza zračenja koju primi pacijent u usporedbi s dijagnostičkim CT-om manja, ali uz nešto lošiju kvalitetu slike i time nešto manju mogućnost kvalitetne morfološke interpretacije nalaza, dok je interpretacija metaboličke

učinka liječenja, tj. u prognozi i praćenju tijeka i ishoda bolesti, te odgovora na različite medikamentozne, kirurške ili neuroradiološke intervencije, nakon završenog liječenja u svrhu otkrivanja rezidualne bolesti te otkrivanja recidiva, povrata bolesti i presađivanja, i kao pomoć pri određivanju polja zračenja. Također se koristi i u neurologiji, kod preoperativne obrade epilepsije, za evaluaciju gubitka pamćenja i neuroloških ispada kod bolesnika s demencijom, poglavito za razlikovanje Alzheimerove bolesti od drugih oblika demencije, te kod poremećaja kretanja, poput Parkinsonove bolesti. Koristi se i za procjenu reverzibilnosti ishemije i hibernacije srčanog mišića, u dijagnostici vaskulitisa, u kontrolnim obradama pacijenata s aortalnim aneurizmama nakon kirurškog zahvata i sumnje na infekciju grafta te kod febrilnih stanja nepoznate etiologije. Bolesnike na pretragu upućuju njihovi liječ-

PET/CT rezultira i smanjenjem broja nepotrebnih hospitalizacija, čime se kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete života pacijenata

Kontinuirano pratimo povećanje potreba pacijenata za PET/CT pretragom, s obzirom na povećanje broja novooboljelih pacijenata od zloćudnih bolesti iz godine u godinu, te s obzirom na to da je tijekom zadnjeg desetljeća nedvojbeno u cijelom svijetu dokazana i neupitna korist PET/CT pretrage. To su odavno prepoznali i liječnici specijalisti u našoj zemlji koji pacijente upućuju na tu pretragu, koja je kao takva neizostavni dio smjernica različitih stručnih društava u dijagnostici bolesnika s malignim oboljenjima.

Uz navedeno, PET/CT pretraga predstavlja racionalizaciju i uštedu za zdravstveni sustav, s obzirom na korist u pronalaženju najadekvatnijeg oblika liječenja, a što znači promjenu vrste kemoterapije, ponekad i poštedu od nepotrebnog nastavka kemoterapije, jasnu indicaciju za ili protiv kirurškog zahvata, zračenja ili njihovih kombinacija, što rezultira i smanjenjem broja nepotrebnih hospitalizacija, čime se kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete života pacijenata, jer se oni pošteđuju ponekad nepotrebnih oblika liječenja, a time i mogućih komplikacija i nuspojava.

se povezuje sa zračenjem, koje potencijalno može biti štetno i opasno, pri čemu mislim na nuklearne nezgode u različitim nuklearnim postrojenjima i moguće posljedično ozračenje velikog broja stanovništva, a ne na primjenu u dijagnostičke i terapijske svrhe, gdje su doze zračenja višestruko manje, kontrolirane, mjerljive i strogo nadzirane, te pravilnom primjenom radioizotopa pacijenti imaju prvenstveno korist od određene pretrage ili terapijskog postupka, i sve ostaje u okvirima zakonski propisanih granica doza i za opću populaciju i za osoblje koje radi u zoni ionizirajućeg zračenja, dapače značajno je manje od gornje granice dopuštenih vrijednosti.

B Ima bolesnika koji se pribijavaju zrače-

aktivnosti PET-om jednaka u oba slučaja.

B Tko odlučuje postoji li indicacija za pretragu? Je li za dolazak na PET/CT pacijentu dovoljna uputnica liječnika obiteljske medicine? Poznato nam je da je HZZO odobrio listu indicacija po kojoj se obavlja pretraga. Pacijenti pretragu mogu obaviti na uputnicu, no isključivo uz preporuku liječnika specijaliste koji upućuje pacijenta na PET/CT, a popis svih indicacija za pretragu koje odobrava HZZO može se pogledati na web-stranici Poliklinike Medikol.

PET/CT je prvenstveno namijenjen ljudima s malignim oboljenjima te se primjenjuje u dijagnostici bolesti, dijagnostici nepoznatog primarnog tumora, kliničkom praćenju bolesnika, procjeni proširenosti bolesti i

nici specijalisti, dakle oni koji se bave malignim bolestima (onkologija, interna medicina, kirurgija, otorinolaringologija, ginekologija, dermatologija, pedijatrija, itd.), te neurolozi i kardiolozi, a liječnik specijalist nuklearne medicine onda, uvidom u medicinsku dokumentaciju pacijenta, dodatno provjerava i potvrđuje indicaciju za pretragu.

Važan je odabir adekvatnog vremena za pretragu, tj. poznato je da nakon kirurškog zahvata, kemoterapije ili zračenja mora proći točno određeno vrijeme prije snimanja, kako bismo izbjegli eventualno lažno pozitivne nalaze. Osim za dijagnozu i procjenu proširenosti bolesti, bolesnici se upućuju na PET i nakon završenog liječenja, za

HRVATSKO DRUŠTVO ZA NUKLEARNU MEDICINU REDOVITO PRATI SMJERNICE I DRUGIH EUROPSKIH DRUŠTAVA TE DAJE PRIJEDLOGE ZA AŽURIRANJE INDIKACIJA, SUKLADNO TRENUTNOJ SITUACIJI I DOSTUPNIM RADIOFARMACIMA U HRVATSKOJ

procjenu njegove učinkovitosti, ponekad i tijekom samog liječenja, na temelju kojeg liječnik donosi odluku da li će nastaviti s istom vrstom liječenja ili će eventualno promijeniti protokol liječenja pacijenta. Danas se sve više koristi imunoterapija, a upravo je PET/CT najbolja metoda praćenja učinka takve vrste liječenja.

Trenutačno se u Hrvatskoj radi PET/CT s radioaktivnim fluorom obilježenom fluoro-deoksiglukozom za najveći broj indikacija, koja se od 2010. godine proizvodi u tvrtki Ruđer Medikal Ciklotron d.o.o u Zagrebu, s fluorokolinom, primarno kod bolesnika s karcinomom prostate, s fluorodopom, za procjenu aktivnosti i proširenosti različitih vrsta neuroendokrinih tumora, i od nedavno s flutemetamolom, za evaluaciju amiloidnih plakova u mozgu bolesnika s kognitivnim poremećajima. Među prvim u Europi imam certifikat o osposobljenosti za očitavanje PET snimaka učinjenih s flutemetamolom, a ove sam godine dobila i europski certifikat za očitavanje PET nalaza s još jednim amiloidnim radiofarmakom, florbetabenom, te se nadam da će i taj radiofarmak ući u svakodnevnu uporabu.

Hrvatsko društvo za nuklearnu medicinu redovito prati smjernice i drugih europskih društava te daje prijedloge za ažuriranje indikacija, sukladno trenutnoj situaciji i dostupnim radiofarmacima u Hrvatskoj.

BŠto se savjetuje bolesnicima da učine prije pretrage?

Najvažnije je da bolesnici prije pretrage budu najmanje šest sati natašte, jer se glukoza u plazmi natječe s obilježenom fluoro-deoksiglukozom za transport i nakupljanje u stanicama pa ako je razina glukoze kod bolesnika uvećana, manje će obilježene glukoze ući u ciljne organe i time postoji mogućnost lažno negativnih nalaza, odnosno neadekvatnog otkrivanja vijabilnog tumorskog tkiva. Stoga se svakom bolesniku po dolasku u naš Centar izmjeri koncentracija glukoze u krvi prije apliciranja fluoro-deoksiglukoze, a radi dijagnostičkog CT-a potrebno je imati i nalaze uree i kreatinina ne starije od mjesec dana, jer intravensko kontrastno sredstvo treba izbjegavati kod bolesnika s poremećenom funkcijom bubrega. Zbog mogućnosti alergijske reakcije na kontrastno sredstvo liječnik i medicinska sredstva obavezno pitaju pacijenta o even-

tualnim prethodnim alergijskim reakcijama i bolestima. U stadiju gladovanja nakupljanje u zdravim tkivima nije osobito izraženo (osim u onim organima koji i inače koriste puno glukoze za svoj normalni rad, poput mozga, te onih kojima se fiziološki eliminira obilježena glukoza iz organizma, poput bubrega i mokraćnog mjehura), dok je u malignim stanicama pojačano, čime se postiže kontrast između zdravog i bolesnog tkiva, i time točna interpretacija nalaza.

Već prilikom narudžbe za pretragu se pacijentu detaljno objasni cijeli postupak. Dolaskom u naš PET/CT Centar na dan pretrage medicinska sestra uzima osnovne podatke o bolesniku, iz uzorka krvi određuje aktualnu razinu glukoze u krvi te postavlja intravenski put. Potom liječnik uzima anamnestičke podatke i pregledava priloženu medicinsku dokumentaciju. Nakon razgovora s liječnikom, bolesniku se intravenski injicira radiofarmak te nakon sat vremena mirovanja, koje je potrebno za adekvatnu raspodjelu radiofarmaka u organizmu, inženjeri medicinske radiologije obavljaju PET/CT snimanje u trajanju od petnaestak minuta. Peroralna kontrastna sredstva se pacijentu daju 40 – 60 minuta prije snimanja, dok intravensko kontrastno sredstvo, ako je potrebno, bolesnik dobije 30 – 40 sekundi prije CT snimanja. Nakon obavljenog snimanja bolesnik napušta PET/CT centar, i zbog kratkog vremena poluraspada radioaktivnog fluora od 110 minuta te fiziološke eliminacije iz organizma (mokrenjem, stolicom), pacijent do navečer praktički više nije izvor zračenja.

Kod dijabetičara je priprema nešto drugačija, ovisi o vrsti terapije koju uzimaju (peroralni antidijabetici, injekcije inzulina) te oni dobivaju dodatne posebne upute za pripremu od medicinske sestre. Kako aktivni mišići koriste glukozu kao energetski supstrat, pacijenti trebaju izbjegavati pojačanu mišićnu aktivnost barem dan prije pretrage, kao i govor ili npr. žvakanje žvakaće gume neposredno prije snimanja. Hladnoća i napetost bolesnika povećavaju nespecifično nakupljanje glukoze u mišićima, što može otežati interpretaciju nalaza pa se pacijentu savjetuje da ne govori (npr. ne priča mobitelom) nakon aplikacije radiofarmaka. Zbog svega navedenog iznimno je važno da bolesnici pomno slijede pisane i usmene upute

našeg medicinskog osoblja, radi što bolje kvalitete pretrage, a time i samog nalaza.

BS obzirom na vaše višegodišnje iskustvo, možete li nam navesti neke primjere iz prakse koji pokazuju važnost te pretrage? Naravno! Svakodnevno svjedočim iznimnoj važnosti ove pretrage u kliničkoj praksi, praćenju i liječenju bolesnika, koja je od velikog utjecaja na odabir načina liječenja bolesnika, bilo da su isti pošteđeni pojedinih kirurških zahvata i kemoterapije, kad PET/CT nalaz pokaže da više nema metabolički aktivne maligne bolesti (kada se, primjerice, kod oboljelih od limfoma, CT-om i dalje mogu vidjeti uvećani limfni čvorovi, no ono po čemu se procjenjuje da li je bolesniku potrebna daljnja kemoterapija upravo je metabolička aktivnost u njima), ili se otkriju dodatne maligne promjene, tj. presadnice koje nisu uočene drugim prethodno učinjenim dijagnostičkim metodama.

Ponekad su neke patološke morfološke promjene etiološki nejasne ili nedostupne punkciji ili biopsiji, a čiju prirodu onda možemo utvrditi PET-om, te time bolesnika pošteđeti nepotrebnog kirurškog zahvata, ili pak upozoriti na njegovu nužnost. Ponekad metastatski promijenjeni limfni čvor ne mora biti uvećan, te prema morfološkim kriterijima (CT-u) nije suspektan, no ako je metabolički aktivan, jasno je da se radi o aktivnoj malignoj bolesti, bez obzira na veličinu promjene. Kod bolesnika s novootkrivenim tumorom PET-om, najbolje se vidi proširenost bolesti te potom liječnik odlučuje koja će vrsta liječenja za pacijenta biti najprimjerenija, a kod sumnje na povrat bolesti, npr. uvećanih vrijednosti tumorskih markera u praćenju bolesnika, PET snimanjem se dobiju informacije u broju, veličini i aktivnosti presadnica istovremeno u cijelom tijelu.

Ono što je u konačnici meni osobno zanimljivo i intrigantno u tom području, jest činjenica da nikada dva nalaza nisu slična, pa je svaka analiza i svaki radni dan različit. Ponosna sam što iznimno dobrim timskim radom naših liječnika specijalista nuklearne medicine i radiologije svakodnevno ulažemo maksimalni trud kako bi pacijenti i njihovi liječnici dobili što potpuniju i kvalitetniju informaciju o stadiju njihove bolesti te im time pomogli da se adekvatno liječe i imaju što bolju kvalitetu života.

DR. IVO BELAN

Iskoristite maksimalno svoje vikende

U PLANIRANJU VIKENDA NASTOJTE POSTIĆI ODREĐENU URAVNOTEŽENOST IZMEĐU VAŠEG OSOBNOG RASPOLOŽIVOG VREMENA, OBITELJSKOG VREMENA I VREMENA BRAČNOG **PARA**

Vikendi čine više od jedne trećine vašeg života. Oni su kritično vrijeme za obiteljsko okupljanje, pružanje pažnje pojedinim članovima obitelji i za jačanje samih obiteljskih veza. Međutim, preveliki broj obitelji besciljno provodi vikende.

Razne neizbježne obaveze i kućni poslovi, koji su se odlagali za vrijeme tjedna, natrpaju se u subotu i nedjelju, posebno u obiteljima gdje su oba supružnika u radnom odnosu. Tu se onda još "prikrpaju" dječje aktivnosti, razne društvene obaveze itd., što sve povećava pritisak. Stručnjaci kažu da se takav "kaos" može ipak prevladati. Evo kako!

Započnite s dobrim tjednom

Ako se uspijete disciplinirati, pa svaku večer tijekom tjedna provedete jedan sat obavljajući dosadne kućanske poslove, nagrada će biti vikend slobodan za obiteljske i osobne rekreativne aktivnosti. Stručnjaci preporučuju da se obitelji nauče živjeti s nešto nižim standardima održavanja domaćinstva od onih perfekcionista. Isto tako, preporučuju da se posao podijeli na nekoliko manjih dijelova koje je lakše obaviti i da se neki poslovi delegiraju drugim članovima obitelji. Pokušajte ne nositi kući posao iz ureda kako biste ga obavili preko vikenda. Pa makar morali ostati malo duže u uredu dnevno tijekom tjedna. "Akumulatori zaposlenika trebaju punjenje preko vikenda, kako bi se spriječilo da ne pregore" – kaže jedan psiholog.

Radite kao jedan tim

Bez obzira koliko naporno radili, kućne odgovornosti, kao što su čišćenje, kuhanje, kupovanje, često obuhvate i vikende. Međutim, ako se članovi obitelji složno dogovore da kućne poslove obave solidarno, onda si svatko od njih može priuštiti više ugodnih aktivnosti i više vremena za igru. Planirajte svoje aktivnosti

Pravi, zadovoljavajući vikendi ne događaju se tako sami od sebe. Oni se moraju plani-

rati na redovnim sastancima čitave obitelji. Izbjegavajte pasivne aktivnosti. Mnoge televizijske emisije ili serije obustavljaju razgovor i komunikaciju među članovima obitelji. Razumljivo, valja paziti i da se ne isplanira prenatrpani program za vikend. Jedan psiholog kaže: "Povremeno, mi trebamo zajedno potrošiti vrijeme i na bezvezne stvari – naprosto sjediti ili besciljno lunjati itd."

Pokušajte nešto novo

Planirajte bar jedan vikend mjesečno u kojem će biti vremena za nešto što ne doživljavate često: posjet nekom zanimljivom muzeju, galeriji, zoološkom vrtu, parku, dječjem kazalištu, možda prenočiti u nekom kampu, posjetiti neko obližnje povijesno mjesto itd. Sve to košta malo ili ništa. Obiteljsko zajedničko pješačenje ili vožnja biciklom u bližu ili dalju okolicu svoga grada može biti interesantno i okrepljujuće, jer uvijek se otkrije nešto novo.

Rasporedite vrijeme uravnoteženo

U planiranju vikenda nastojte postići određenu uravnoteženost između vašeg osobnog raspoloživog vremena, obiteljskog vremena i vremena bračnog para. Nažalost, vikendi se često usmjeruju samo u korist dječjih aktivnosti. Međutim i mama i tata zaslužuju da se u određeno vrijeme tijekom vikenda sami prošetaju ili negdje provozaju automobilom. Djeca moraju postati svjesna toga da korijeni blagostanja čitave obitelji leže u čvrstim i dobrim odnosima između muža i žene.

Tinejdžeri ponekad zahtijevaju poseban postupak, jer se oni prirodno počinju udaljavati od obitelji. Njih se ne smije prisiljavati na sudjelovanje u svakoj obiteljskoj aktivnosti. Kada provodite vrijeme zajedno kao obitelj, onda djeca uče promatrajući. To pomaže djetetu da nađe svoj identitet. Sudjelujući u obiteljskim aktivnostima, djeca stječu samopouzdanje.

2. BELUPOV INTERNISTIČKI SKUP

SKUPU JE PRISUSTVOVALO OKO 150 SUDIONIKA, SPECIJALISTA I SPECIJALIZANATA, VEĆINOM **KARDIOLOGA**

Pišu: Miroslav Pavlović, dr. med. vet., MBA
Nikola Katana, mag. pharm., MBA

Drugi Belupov internistički skup (BIS) pod krovim nazivom "Više od zdravlja" kojemu je prisustvovalo oko 150 sudionika, specijalista i specijalizanata, većinom kardiologa, uz neolicinu sudionika koji pripadaju drugim internističkim granama, održan je u Vodicama od 21. do 23. rujna. Ovogodišnji BIS bio je spoj iskustva i mladosti, uvaženi profesora s naših kliničkih bolnica ili iskusnih kliničara s mlađim liječnicima kojima su prilike za takve edukacije poželjne i dobrodošle.

Zahtjevan program skupa podijeljen je u više cjelina, dio predavanja i radionica koje su održali gosti predavači te u nastavku dio koji su prezentirale kolege iz Belupa. Prvo-

Više od zdravlja

Pozdravni govor predsjednika Uprave Belupa Hrvoja Kolarića, mag. pharm., MBA

OVOGODIŠNJI BIS BIO JE SPOJ ISKUSTVA I MLADOSTI, UVAŽENIH PROFESORA S NAŠIH KLINIČKIH BOLNICA ILI ISKUSNIH KLINIČARA S MLAĐIM LIJEČNICIMA KOJIMA SU PRILIKE ZA TAKVE EDUKACIJE POŽELJNE I DOBRODOŠLE

ga dana održana su četiri predavanja. Skup je otvorio predsjednik Uprave Hrvoje Kolaric zahvalom sudionicima uz riječi da mi u Belupu jedra postavljamo tako da nam vjetar bude saveznik i da srcem gradimo ono najvažnije. Zdravlje. Direktorica marketinga Barbara Pejnović najavila je program te predstavila predavače.

Prilika za edukaciju

Prvo predavanje održao je akademik Davor Miličić (Klinika za bolesti srca i krvnih žila, KBC Zagreb) s temom "Zatajivanje srca – što je novo?". Radi se o vrlo relevantnoj temi jer su slušatelji mogli čuti najnovije mogućnosti liječenja zatajivanja srca koje uključuju i farmakološko liječenje i elektrostimulaciju srca i kirurške metode.

Nastavio je prof. Damir Fabijanić (Klinika za bolesti srca i krvnih žila, KBC Split) s predavanjem "Sprječavanje srčano-žilnih oštećenja u bolesnika s dijabetesom tipa II". U predavanju je naglašeno da liječenje šećerne bolesti tipa II značajno utječe na nastajanje i napredovanje oštećenja srčano-žilnog sustava. Uz osnovno liječenje dijabetesa, važno je promišljati o učinku oralnih antidijabetika na srčano-žilni sustav.

Nastavljeno je predavanjem prof. Roberta Steinera (Klinika za bolesti srca i krvnih žila, KBC Osijek) pod nazivom "Što ima novo u liječenju hipertenzije?" u kojem su detaljno raščlanjene nove smjernice za liječenje povišenog krvnog tlaka, posebice s obzirom na kategorije rizika u pacijenta, dob, spol i druge činitelje koji utječu na odabir terapije. Radni dio prvoga dana završio je doc. Boris Starčević (Zavod za bolesti srca i krvnih žila, KB Dubrava) koji se u predavanju "Koronarna mikrovaskularna disfunkcija (kod žena)" osvrnuo na specifičnosti toga oboljenja te objasnio na što se mora paziti prilikom njegova dijagnosticiranja, što treba isključiti, a što pažljivo evaluirati, koje dijagnostičke metode primijeniti te koje liječenje poduzeti.

Interaktivne radionice

Drugi dan skupa bio je posvećen interaktivnim radionicama koje izazvale zanimanje zbog praktične primjene u svakodnevnom kliničkom radu. Radionicu pod nazivom "Treperenja oko fibrilacije atrijske" održao je Ante Anić, dr. med. (KBC Split), jedan od vodećih hrvatskih ritmologa i invazivnih kardiologa. Obrađena je fibrilacija atrijske, tj.

"Što je novo u liječenju zatajivanja srca"

Akademik Davor Miličić, dr. med., spec. internist – kardiolog, Klinika za bolesti srca i krvnih žila, KBC Zagreb

"Ima li što novo u liječenju hipertenzije?"

Prof. dr. sc. Robert Steiner, dr. med., spec. internist – kardiolog, Klinika za unutarnje bolesti KBC Osijek

"Sprječavanje srčano-žilnih oštećenja u bolesnika s dijabetesom tipa II"

Prof. dr. sc. Damir Fabijanić, dr. med., spec. internist – kardiolog, Klinika za bolesti srca i krvnih žila KBC Split

"Koronarna mikrovaskularna disfunkcija"

Doc. dr. sc. Boris Starčević, dr. med., spec. internist – kardiolog, Klinika za unutarnje bolesti, KB Dubrava

najčešća aritmija u kliničkoj praksi koja je dobila ponovno pozornost kliničara zbog značajnih napredaka u terapijskim mogućnostima koje su detaljno objašnjene.

Radionicu pod nazivom "Puzzle koji treba riješiti – EKG u dijagnostici i liječenju" održao je prof. Alen Ružić (Klinika za internu medicinu, KBC Rijeka). Interaktivna radionica iz elektrokardiografije s pregledom teorije i primjerima iz prakse koja je bila foku-

sirana na integrativno promišljanje o bolesniku u trenutku njihove kliničke prezentacije. EKG kao komadić toga sveobuhvatnog pristupa više je od tehničke interpretacije, a informacije koje nam pruža dobivaju novu dimenziju kada ih interpretiramo u kombinaciji s relevantnim podacima iz kliničke slike i nalaza drugih dijagnostičkih pretraga. Treću radionicu pod nazivom "Ehokardiografija u hitnim stanjima" održala su dva

Radionica – “Puzzle koje treba riješiti – EKG u dijagnostici i liječenju”

Prof. dr. sc. Alen Ružić, dr. med., spec. internist – kardiolog, Zavod za kardiovaskularne bolesti, KBC Rijeka

Radionica – “Treperenja oko fibrilacije atrijske”

Ante Anić, dr. med., spec. internist – kardiolog, KBC Split

“Ehokardiografija u hitnim stanjima”

Krešimir Šutalo, dr. med., spec. internist – kardiolog, Odjel za kardiologiju OB “Tomislav Bardek”, Koprivnica

“Ehokardiografija u hitnim stanjima”

Miroslav Krpan, dr. med., spec. internist – kardiolog, Klinika za bolesti srca i krvnih žila, KBC Zagreb

uvažena kliničara, Krešimir Šutalo dr. med. (OB “Tomislav Bardek”, Koprivnica) i Miroslav Krpan, dr. med. (KBC Zagreb) koji su prikazom niza slučajeva pacijenata prikazali ehokardiografiju kao temeljni dijagnostički alat u procjeni kardiovaskularnih bolesti. Ta najsvestranija, pouzdana i lako dostupna slikovna metoda može se koristiti doslovno svugdje, osobito danas kada su dostupni uređaji veličine mobilnog telefona. U stručnim rukama omogućuje trenutnu i sveobuhvatnu procjenu srčanih struktura

i funkcija, kao i hemodinamike. Radionica je bila koncipirana kao interaktivna, uz mogućnost sudionika da na temelju slikovnih prikaza UZV-a te uz anamnestičke i kliničke podatke dijagnosticiraju pacijenta, kao što bi ga dijagnosticirali u stvarnoj ambulanti na odjelu.

Odlične ocjene skupa

Unatoč zahtjevnom programu stručnog dijela skupa, sudionici su imali priliku za međusobno upoznavanje, diskusije te dru-

ženje. U pauzi između radionica liječnici su imali priliku degustirati i Nutrixu, koja je uz pomoć maštovitih recepata i raznovrsnih mogućnosti pripreme oduševila uzvanike. Takvi skupovi profiliraju Belupo i dalje kao partnera budućnosti hrvatskih kardiologa i hrvatske medicine u cijelosti.

Rezultati ankete provedene među sudionicima u kojoj je skup ocijenjen odličnim ocjenama pokazuju da smo na pravom putu, stoga vas sve srdačno pozdravljamo i veselimo se druženju i dogovoru.

Farmaceutska industrija i globalno zdravlje

Pripremio: dr. Ivo Belan

Jedna od nepobitnih činjenica globalnog zdravlja je da živimo duže i zdravije nego ikad prije i da smo u dobu stalnog poboljšanja zdravstvenog stanja... Ono što se nekad smatralo po život opasne bolesti, dana su postala izlječiva stanja. I sam sustav zdravstvene zaštite postaje učinkovitiji.

Na primjer, dok je hepatitis C u prošlosti zahtijevao dugotrajno liječenje, a kasnije i transplantaciju jetre, što je značajno smanjilo kvalitetu života pacijenata, napredak medicine učinio je to da 90 – 95 posto bolesnika danas može biti izlječeno nakon dva do tri mjeseca liječenja. Čir na želucu ili dvanaesniku, koji je prije zahtijevao najmanje 300 dana oporavka nakon operacije i nosio sa sobom 17.000 dolara troškova liječenja, sada može biti jednostavno liječen zahvaljujući antacidnim i antibiotskim terapijama, održavajući bolesnike bez potrebe za invazivnim kirurškim zahvatima i skupim bolesničkim bolničkim krevetima.

Održiva zdravstvena zaštita

Ono što ti podaci nedvosmisleno pokazuju jest da su poboljšanja kvalitete života pacijenata i smanjenje pritiska na zdravstveni sustav, mogući kroz vrijedan doprinos farmaceutске industrije temeljene na istraživanjima, koji na kraju vode zdravijim, produktivnijim i održivim društvima. Inter-

VRHUNSKI ANALITIČARI ISPITUJU BUDUĆE TRENDOVE, BIOTERAPEUTSKE PROIZVODE, PERSONALIZIRANU MEDICINU, POVEZANOST INDUSTRIJE S EKONOMSKIM KRETANJIMA

nacionalna Federacija farmaceutskih proizvođača i mnogih udruga, objavljuju statističke podatke koje je teško osporavati, lako upamtiti i koji su neophodna referenca da bi se objasnilo kako inovacije moraju biti poticane, stimulirane, a sve u cilju generiranja tih vrijednosti za društvo.

Istraživanja i razvoj

Farmaceutski sektor temeljen na istraživanju jedan je od najinovativnijih sektora u svijetu. On spašava milijune ljudi. Doslovce milijarde dolara troši se svake godine na razvoj lijekova za borbu protiv HIV/AIDS-a, dijabetesa, raka i drugih ozbiljnih oboljenja, naponi su divovski: više od 7000 kemijskih spojeva nalaze se pod mikroskopima istraživača; u 2016. godini 56 tih spojeva bilo je lansirano kao nove molekule, novi lijekovi.

Tragovi u ekonomiji

Izveštaj spomenute Federacije farmaceutskih proizvođača odnosi se na tri sekcije. Prva „duboko uranja“ u statistiku farmaceutskih inovacija. Druga, analizira područje globalnog zdravlja i prati povećanu očekivanu dužinu života, smanjenu smrtnost dje-

ce i pritisak, teret sve starije populacije na nacionalne zdravstvene budžete.

Na kraju, trag koji farmaceutska industrija ostavlja na ekonomiju svake države je kvantificiran. Industrija ima pozitivan utjecaj, koji pridonosi ekonomskom rastu: od svjetska populacije zaposlenika u svim industrijama, 40 posto njih zapošljava farmaceutska industrija; ekspanzija farmaceutске industrije u zemljama u razvoju; procjenjuje se da će globalna farmaceutska potrošnja do 2021. godine, doseći 815 milijardi dolara.

Pozitivan razvoj

Istraživanja koja provodi farmaceutska industrija, imaju jedinstvenu ulogu u razvoju novih poboljšanih lijekova za prevenciju i liječenje oboljenja. Pet stotina milijuna ljudi bilo je cijepljeno, imunizirano na početku ovog stoljeća. Između 2000. i 2014. godine, smrtnost od ospica smanjila se za 79 posto. Smrtni slučajevi povezani s HIV/AIDS-om smanjeni su za pola između 2005. i 2015. godine. Sve to zahvaljujući novim lijekovima i boljem, olakšanom pristupu pacijenata liječenju.

Strateški savezi

S takvim rezultatima farmaceutska industrija pokazuje svoju spremnost da potiče inovacije, unapređuje globalno zdravlje i gradi jake strateške saveze diljem svijeta, na korist čitavog društva. Sva raspoloživa današnja saznanja pokazuju da je farmaceutska industrija tu da poboljša zdravlje svjetske populacije i pruži potporu efikasnosti zdravstvenih sustava. Ustvari, industrija je jedan od vitalnih faktora potrebnih u realizaciji globalnog zdravlja.

Spomenuta Federacija ističe da su, surađujući s nacionalnim zdravstvenim sustavima i sukreatorima politike, u mogućnosti osigurati bolju zdravstvenu skrb pacijentima u čitavom svijetu.

Globalna zdravstvena zajednica

Premda je upravo sadašnji trenutak uzbudljiv i mjerljiv kad su u pitanju poboljšanja u zdravstvenoj skrbi, u isto vrijeme, farmaceutska industrija mora stalno držati pogled naprijed, stalno promišljati kako maksimizirati pozitivne utjecaje. To znači nastaviti djelovati zajedno s drugim faktorima u zajednici globalnog zdravlja i činiti ono što obavlja najbolje – analizirati promjene u potrebama pacijenata i odgovoriti na to s novim lijekovima i tako održavati društvo zdravim.

Napredak na području personalizirane medicine

Svjedoci smo stalnog razvoja i napretka na području bioloških lijekovitih proizvoda i personaliziranog liječenja. To je odgovoran trend u programu proizvodnje farmaceutskih kompanija.

Stalno prisutna prijetnja epidemija

Industrija je već davno postala svjesna da mora surađivati kako bi postala bolje pripremljena za lokalne i globalne zdravstvene prijetnje i epidemije kao što su ebola, pandemična gripa. Znanstvenici, farmaceutski proizvođači i vladine institucije, svi zajedno, trebat će nastaviti udruživati snage u cilju razvoja, testiranja i uvođenja novih lijekova i cjepiva i tako spašavanju života.

Internacionalna federacija farmaceutskih proizvođača i brojne udruge, ponosna je što okuplja neke od najutjecajnijih farmaceutskih proizvođača i što promovira suradnju na izgradnji sustava zdravstvene skrbi sutrašnjice. Dijeliti međusobno najnovije zdravstvene informacije može pomoći u dokazivanju da uspjesi iz prošlosti i izazovi koje donosi budućnost, pod uvjetom maksimalne suradnje, donosi bolje terapijske rezultate za pacijente

Svih 10 projekata završilo je fazu Measure i prelaze u fazu Analyse

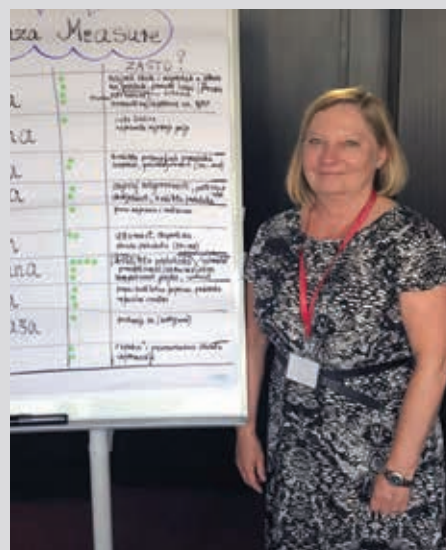
NAJBOLJIMA U FAZI MEASURE PROGLAŠENE VEDRANA THÜR I LENKA FRANCIŠKOVIĆ

Piše: Tatjana Šešok, voditeljica programa LSS transformacije

Vrijedni članovi Transformacijskog tima završili su još jednu od faza DMAIC ciklusa za projekte koji se trenutno odvijaju. Naime, 9. srpnja na 8. sastanku Upravljačkog odbora Programa LSS transformacije Belupa, voditelji projekata predstavili su rezultate faze Measure za naših 10 projekata. Nakon svake prezentacije razvila

naši green beltovi analizirali su svoj rad i rezultate faze Measure te međusobno razmijenili skupljena iskustva i zapažanja. Naravno, opet smo izabrali dvoje između nas koji su u ovoj fazi pokazali najviše i time zaslužili sad već tradicionalnu nagradu – motivacijske aviončiće. Dobitnice su ovaj put bile Vedrana Thür i Lenka Francišković.

Kod Vedrane naglašena je njena proaktivnost, kvaliteta skupljenih podataka i izvrsne

se živa diskusija, pogotovo u slučajevima kada su mjerenja procesa na temelju podataka pokazivala da općeprihvaćena objašnjenja i mišljenja o nekim našim problemima baš i ne stoje te da njihovi uzroci vjerojatno leže dublje od onoga što se dosad mislilo. Upravljački odbor za svih 10 projekata odobrio je prelazak u fazu Analyse i s nestrpljenjem se očekuju njeni rezultati.

Kao što je to već postala praksa, nakon dobivanja odobrenja za prelazak u višu fazu,

prezentacijske vještine dok je Lenka najviše napredovala u odnosu na početak rada na projektu te sada već zdušno pomaže ostalima i nesebično dijeli podatke s voditeljima srodnih projekata.

Dok ovo čitate, naši GB-i već marljivo rade na fazi Analyse, naravno, paralelno sa svojim redovnim radnim zadacima.

SKRAĆENICE

GB – Green Belt, operativni voditelj projekta

Sponzor – osoba koja nadzire projekt i koja je odgovorna za realizaciju projekta.

SIPOC (Supplier, Input, Process, Output and Customer)- mapa procesa gledana iz visoka

DMAIC (Define-Measure.-Analyse-Im-

prove-Contol) – ciklus za poboljšanje postojećih procesa

LAW® (Lean Action Workout®) - temelji se na LEAN principima u kojima nakon detaljnog mapiranja procesa slijedi izbacivanje nepotrebnih koraka što rezultira brzim poboljšanjem procesa i povećanjem učinkovitosti.

Projektna povelja - dokument kojim se formalizira projekt

CTQ (Critical To Quality) - interni parametri kritične kakvoće koji se odnose na želje i potrebe kupca.

KPI (Key Performance Indicator)- pokazatelji uspješnosti

EoD (Expert of Demand) – osoba koja se poziva na radionice po potrebi

Rezultati i vidljivi pomaci dokazuju da zajedno možemo promijeniti stvari na bolje

NAKON IMPLEMENTACIJE REZULTATI SU ODMAH VIDLJIVI I SVAKODNEVNO SU U PRIMJENI, ŠTO JE APSOLUTNO NAJBOLJI MOTIV ZA DALJNI RAD I NOVE IDEJE I PRIJEDLOGE **POBOLJŠANJA**

Piše: Igor Ceilinger, rukovoditelj Kemijskog i instrumentalnog laboratorija

LSS projekt koji vodim realizira se nizom Lean Action Workout® (LAW®) radionica i za razliku od drugih projekata koji koriste Six Sigma metodologiju i slijede standardni DMAIC ciklus, u ovom projektu ističu se Lean metode optimizacije procesa. Radi se o jasno definiranom procesu koji kreće prikupljanjem podataka i pripremom za radionicu. Sama LAW® radionica traje 2 – 3 dana i na njoj se uz pomoć i usmjeravanje naših konzultanata, na temelju iskustva i znanja članova tima i prikupljenih podataka, mapira i analizira proces od interesa, zatim se detektiraju sve problematične i slabe točke procesa, nakon čega slijede prijedlozi poboljšanja. Svi prijedlozi se na kraju radionice skupe u jedan dokument koji postaje akcijski plan implementacije definiranih poboljšanja. Do ovoga trenutka realizirane su dvije LAW® radionice dok su u planu još najmanje dvije te je projekt otprilike na svojoj polovici.

Akcijski planovi poboljšanja definirani na dosad realiziranim radionicama sastavljeni su od po pedesetak pojedinačnih prijedloga poboljšanja. Nakon završetka svake radionice akcijski planovi odmah su krenuli u realizaciju i implementaciju i osjetni dio prijedloga poboljšanja je već implementiran, što je ujedno i jedna od glavnih snaga takvog pristupa optimizaciji procesa. Pojedi-

ne aktivnosti iz akcijskog plana podijeljene su među članovima tima kojima su te aktivnosti najbliže u svakodnevnom radu, što svakog člana tima direktno uključuje u rad na transformaciji. Nakon implementacije svakog poboljšanja, rezultati su direktno vidljivi i svakodnevno su u primjeni, što je apsolutno najbolji motiv za daljnji rad i nove ideje i prijedloge poboljšanja.

Druga karakteristika LAW® radionica je specifičan timski rad, naime na svakoj radionici obradili smo specifičnu temu prema kojoj smo formirali zaseban tim. Na taj na-

čin veći broj osoba imao je priliku direktno od naših konzultanata steći osnovno znanje i vještine za rad na radionici i iskusiti novi i drugačiji pristup rješavanju problema i općenito drugačiji način razmišljanja. Već nakon prve radionice, veći dio tima u svakodnevnom radu koristi pristup koji smo imali na samoj radionici, što je rezultiralo prepoznavanjem i implementacijom dodatnih poboljšanja, izvan prvobitno definiranog akcijskog plana.

Kao voditelj projekta, uz veliku pomoć i podršku svojeg sponzora i konzultanata, sudjelujem u definiranju tema za LAW® radionice. Zatim prikupljam, analiziram i pripremam podatke za sljedeću radionicu te definiran svoj tim. Na radionici sudjelujem ravnopravno sa svim članovima tima, što je u skladu s osnovnim pravilima LAW® radionica, a to su otvorena komunikacija te brisanje hijerarhijskih, međusektorskih i bilo kakvih drugih granica i barijera. Po završetku radionice, uz realizaciju aktivnosti iz akcijskog plana za koje sam zadužen, koordiniram i pratim realizaciju cjelokupnog akcijskog plana.

U ovo dosta izazovno vrijeme za Belupo često nam se i vikendi pretvaraju u radne dane za odradu tekućih zadataka i aktivnosti vezanih za projekt, no konkretni rezultati i vidljivi pomaci, bez obzira koliko veliki ili maleni bili, dokazuju nam da zajedno možemo promijeniti stvari na bolje.

Sve nas veseli promjena na bolji i učinkovitiji način rada

ŽELJELI BISMO DA TAJ USHIT ZBOG PROMJENE NA BOLJE NAŠI KOLEGE ŠTO PRIJE OSJETE U OBAVLJANJU SVOJIH SVAKODNEVNIH **ZADATAKA**

Piše: Vedrana Thür, rukovoditeljica u Farmaceutskim poslovima

Moj projekt trenutno se nalazi u trećoj fazi od 5 faza DMAIC ciklusa – fazi Analyse. Prelaskom iz faze u fazu angažman na projektu postaje sve zahtjevniji i za mene kao voditelja projekta i za članove mog tima. Iz faze opisivanja postojećih procesa i prikupljanja podataka o učinkovitosti našeg procesa prelazimo u aktivnu fazu pronalazjenja onih faktora koji njegovu učinkovitost umanjuju. To zahtjeva promjenu perspektive svih onih koji su u određeni proces uključeni što je vrlo intenzivna aktivnost. Valja se odvojiti od načina kako radimo i razmi-

šljamo danas. Za to je potrebno i određeno vrijeme kako bismo iz rutine prešli u stanje kreativnosti i širokog pogleda na stvari.

Opisom procesa kako ih radimo danas, ali i načina na koji ih osmišljavamo, komuniciramo, implementiramo i kontroliramo već nam daje uvid o tome razmišljamo li o onome što svakodnevno radimo na procesni način. Vjerujem da je taj korak osvježivanja iznimno važan jer je on preduvjet da shvatimo potrebu za poboljšanjem te da radimo na promjenama na bolje.

U tom postupku nam je posebna važna LSS metodologija koja daje odlične smjernice i uči nas na koji način pristupiti projektu, na kojoj razini sagledavati proces. U svakoj fazi DMAIC ciklusa u okviru LSS metodologije imamo točno određene zadatke koje moramo ispuniti i to nam omogućava da svaki voditelj projekta ima jasno definiranu strukturu. Isto tako, kroz svaku fazu učimo koje se metode koriste za rad s timom te koje aktivnosti određuju voditelj i sponzor projekta koji moraju osigurati da se ostvari cilj koji smo si zadali.

Osnovni smjer našeg projekta definiran je projektnom poveljom koju smo sa sponzorom i našim timom izradili u prvoj fazi – fazi Define. Projektnom poveljom odredili smo problem kojim ćemo se baviti, ali i postavili jasne ciljeve koje moramo do kraja projekta izraditi. Trenutačno smo u trećoj fazi DMAIC ciklusa – fazi Analyse u kojoj analizirajući sve prikupljene podatke koje govore o trenutnoj učinkovitosti našeg procesa pokušavamo otkriti ključni uzrok, tj. uzroke našeg problema.

Kada dođemo do uzroka, morat ćemo osmisлити nova rješenja kojima ćemo povećati učinkovitost našeg procesa.

Projekt koji vodim bavi se vrlo dugotrajnim procesom, stoga će nam trebati i dulje vrijeme da naše rješenje ispitamo na stvarnim, novim razvojnim projektima. Međutim, želja nam je pronaći i tzv. quick win situacije koje možemo odmah mijenjati i uvesti poboljšanja. Važno nam je ostvariti takva brza poboljšanja, jer vjerujem da nas sve uvijek veseli promjena na bolji i učinkovitiji način rada.

Željeli bismo da taj ushit zbog promjene na bolje naši kolege čim prije osjete u obavljanju svojih svakodневnih zadataka.

Upravo tu želju dijelim sa svojim timom. Iznimno sam ponosna na naš zajednički rad. Članovi mog tima odabrani su kao vrsni stručnjaci u područjima u kojima rade, a u radu na projektu dodatno su me oduševili. Divno je raditi s tako talentiranim ljudima koji u sebi nose taj mentalitet i želju za konstantnim napretkom. Nadahnjuje me njihova ambicija da s ovim projektom ostvarimo uspjeh na dobrobit čitavog Belupa. Takav tim nije teško okupljati i voditi, jer dijelimo istu viziju.

S obzirom na to da je dio mog tima vezan uz Koprivnicu, a dio za Zagreb bilo je potrebno osmisлити način rada koji bi omogućio sudjelovanje svim članovima, a da se previše ne optereći radni raspored kolega. Putovanje na relaciji Koprivnica – Zagreb ipak odnosi dodatnih 2 – 3 sata koje je u ionako gustom rasporedu ponekad teško nadoknaditi.

Važna je razmjena iskustava s Green Beltovima te članovima Projektnog tima

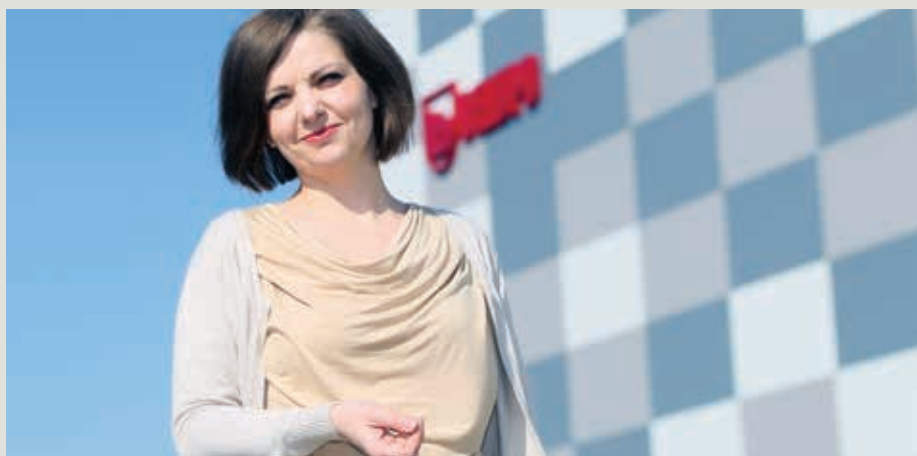
SVAKA FAZA DMAIC PROCESA IZAZOVNA JE NA SVOJ NAČIN I SASTAVNI JE DIO SIX SIGMA I LEAN METODOLOGIJA TE KORISTI ALATE KOJI OMOGUĆAVAJU SVEOBUH VATNO SAGLEDAVANJE **PROCESA**

Piše: Nataša Urbančić, glavna tehnologinja u Proizvodnji

Projekt je do sada prošao dvije faze DMAIC ciklusa (Define i Measure) prema Six Sigma metodologiji, nakon čega je odlučeno prijeći na Lean metodologiju kako bi se dodatno mapirao proces, pronašla njegova uska grla te na brži i efikasniji način unaprijedio sam proces. Polovicom srpnja bila je održana LAW® radionica, koja je sažela fazu Analyse i jedan dio faze Improve, čiji je rezultat Akcijska lista s popisom aktivnosti, koje su dodijeljene odgovornim osobama, tj. nositeljima aktivnosti i za koje su definirani Sponzori. U tijeku je odrađivanje dodijeljenih aktivnosti iz popisa Akcijske liste kojih je ukupno 38, a završetak projekta planiran je krajem godine. Svaka faza DMAIC procesa izazovna je na svoj način i sastavni je dio obje metodologije te koristi alate koji omogućavaju sveobuhvatno sagledavanje procesa potičući tim na razmišljanje kako bi se donijeli kvalitetni rezultati pojedine faze.

Vrijedni Projektni tim BEL-010 čini pet članova (Kristina Janeković-Pertas (UK), Željka Kranjčev (Log), Ines Petković (PKL) i Igor Kolarović (PPKTL), Tomislav Šortarić (PKL)), te dva EoD (Expert on Demand) Ana Derdić i Ivana Radić Čavlina, dok je Sponzor projekta direktor Upravljanja kvalitetom Igor Kalčić. Članovi tima su svaki sukladno svojem iskustvu i znanju vrijedno doprinijeli definiranju CTQ-eva/KPI-eva, Projektne povelje i SIPOC-a (mapa procesa gledana s visoka) tijekom faze Define, koja je donijela glavne smjernice projekta, te je kroz Projektnu povelju opisala poslovnu situaciju, problem, cilj i opseg projekta, definirala očekivane koristi, projektni tim, CTQ/KPI i vremenski okvir samoga projekta.

Tijekom faze Measure članovi tima su sudjelovali u donošenju Operativnih definicija, segmentacijskih faktora, kako bi se pripremila baza za prikupljanje podataka, te su također prikupljali dio podataka, što je

bio preduvjet za statističku obradu podataka i izračun Sigma razine procesa što je glavni rezultat faze Measure.

Tijekom napredovanja projekta za vrijeme faze Define i Measure, kada su se intenzivnije odvijali timski sastanci, članovi tima su se iznošenjem mišljenja i njihovim sučeljavanjem lijepo povezali. Projektni tim se uvelike proširio za potrebe provođenja trodnevne LAW® radionice koja se odvijala u Podravkinom rekreacijskom centru, u kojoj je sudjelovalo 15 članova, gdje su se susreli zaposlenici Belupa, koji uobičajeno direktno ne surađuju, čak se i ne poznaju, ali su posredni ili neposredni sudionici procesa rješavanja prigovora. Na jednom mjestu našli su se predstavnici GMP-i i ne GMP-i područja, tj. predstavnici Upravljanja kvalitetom, Logistike, Razvoja, Kontrole kvalitete, PR-a, Prodaje (Opći prodajni poslovi) i Proizvodnje. Bilo je izuzetno zanimljivo, dinamično i korisno iskustvo mapirati proces, u kojem se svaki od sudionika mogao pronaći u pojedinom koraku, te uočiti uska grla, izuzeti wasteove i donijeti Akcijsku listu za poboljšanje procesa.

Sve navedene prethodne aktivnosti bilo bi puno teže odraditi, gotovo nemoguće, bez podrške trenerica IFFS-a, Indire Žitković i Jasne Štrajher, koje su nas GB-ove u prvoj fazi educirale prema samoj LSS metodologiji i

koje nas svojim velikim znanjem i iskustvom tijekom svake pojedine faze usmjeravaju, što i kako na najbolji način odraditi te nam nakon pojedinih sastanaka daju povratnu informaciju što bismo trebali poboljšati.

Neizostavno je također spomenuti iskustvo voditeljice LSS transformacije Tatjane Šešok koja svojim iskustvom i poznavanjem Belupa pomaže kad god zatreba, Sponzora projekta Igora Kalčića te Ane Derdić koja svojim poznavanjem financija nastoji pretočiti očekivane financijske koristi projekata u konkretne Belupove financijske benefite. Osim s članovima projektnog tima BEL-010, iznimno mi je važna komunikacija i razmjena iskustava s kolegama GB-a, koje dijelimo na tjednim sastancima Transformacijskog tima LSS-a, ali i prema potrebi izvan tog vremena, kada uz razmjenu iskustava možemo podijeliti radosti i teške trenutke stjecanja iskustva DMAIC metodologije.

Belupova LSS priča počela se odvijati proteklih devet mjeseci tijekom koje dobar dio svog radnog vremena usmjeravam u stjecanje iskustva DMAIC metodologije radom na projektu BEL-010 te ovom prilikom zahvaljujem direktorici Seniji Jagić i kolegama tehnolozima iz Proizvodnje polukrutih i tekućih lijekova na podršci i razumijevanju u raspodjeli moga radnog vremena.

3. FORUM IZVRSNOSTI U LJEKARNIČKOJ SKRBI: "LJEKARNICI – VAŠI STRUČNJACI ZA LIJEKOVE!"

Upotreba OMP podsjetnika u ljekarničkoj skrbi pri reviziji terapije lijekovima

OMP PODSJETNIK TERAPIJE NAMIJENJEN JE PACIJENTIMA KOJI IMAJU VEĆI BROJ LIJEKOVA U TERAPIJI

Piše: Marinko Plazanić mag.pharm, ZU
Ljekarne Deltis Pharm

Povodom Svjetskog dana ljekarnika, 25. rujna, u organizaciji Hrvatskog farmaceutskog društva, održan je 3. forum izvrsnosti u ljekarničkoj skrbi na kojem se prikazani primjeri dobre prakse u ljekarničkoj skrbi. Forum je održan u Hrvatskom farmaceutskom društvu u Zagrebu, a tema je bila: "Ljekarnici: Vaši stručnjaci za lijekove".

Na forumu sam, u okviru kategorije Dopri nos pravilnoj primjeni lijekova i ishodima liječenja, održao izlaganje pod nazivom "Upotreba OMP podsjetnika kao dodatne usluge u ljekarničkoj skrbi pri reviziji postojeće terapije lijekovima" (OMP projekt). OMP projekt je stručni projekt unaprjeđenja kvalitete ljekarničke skrbi, temeljen na OMP podsjetniku terapije, koji se provodio u ljekarnama Deltis pharm u 2017. godi-

ni. OMP podsjetnik terapije namijenjen je pacijentima koji imaju veći broj lijekova u terapiji i često zaboravljaju nazive svojih lijekova te kako ih pravilno rasporediti tijekom dana. Ljekarnici Deltis pharm su projektom putem strukturiranog upitnika

savjetovali o pravilnom i sigurnom uzimanju lijekova, prevenciji nuspojava, samokontroli bolesti, procijenili adherenciju i uočili pogreške u terapiji, a sve u svrhu boljeg terapijskog odgovora i ishoda liječenja svojih pacijenata.

U Belupu održana izborna skupština Hrvatskog farmaceutskog društva - Udruženje Podravine i Bilogore

Na izornoj skupštini Hrvatskog farmaceutskog društva, održanoj 12. rujna 2018. u Belupu, za predsjednika HFD-a - Udruženje Podravine i Bilogore na dvogodišnji je mandat, jednoglasno izabrana Katarina Fehir Šola mag. pharm., univ. mag. pharm. U izvršni odbor područnog vijeća izabrani su: Irena Hadelan mag. pharm., Ljekarna Koprivnica; Tena Bahat mag. pharm., Ljekarna Koprivnica; Ruža Bundović mag. pharm., Ljekarna Bjelovar.

Skup je pozdravio predsjednik HFD-a, mr.sc. Darko Takač, mag. pharm., spec., te tom prigodom svim sudionicima prenio aktualne novosti u struci i najavio kongres farmaceuta u Dubrovniku iduće godine. Katarina Fehir Šola mag. pharm., univ. mag. pharm., u svom je izvještaju istaknula aktivnosti koje su se odvijale u mandatnom razdoblju te potaknula članove da se uključe u rad sekcija ili radnih skupina. Inače, Hrvat-

ske farmaceutsko društvo na nacionalnoj razini broji ukupno 1400 aktivnih članova koji provode stručne edukacije za magistre farmacije i farmaceutike tehničare te aktivno sudjeluju u javnozdravstvenim akcijama.

Iznimno zanimljivo predavanje u ime Belupa pod nazivom "Kada je pravo vrijeme za antibiotik?", održao je kolega Nikola Katan, Mag. Pharm., MBA Voditelj programa lijekova, Tržište RH.

MIROSLAV PAVLOVIĆ, dr. med. vet., MBA

Čovjek ne može dati drugome ono što sam u

STVARATI STRATEGIJU ZA NEKI LIJEK, PRIJE TOGA ANALIZIRATI I PLANIRATI, A NA KRAJU I PRORAČUNATI POTREBNA SREDSTVA ZA SVE — TO JE **IZAZOV**

Po struci sam doktor veterinarske medicine te sam prije zapošljavanja u Belupu radio, otprilike 5 godina, u ambulanti za male i velike životinje u Zagrebu. Ujedno, bio sam i voditelj veterinarske ljekarne. Ono što me veže za spomenutu struku je ljubav prema prirodi i životinjama. U to vrijeme primio sam pozive iz Belupa da se pridružim marketingu. Odlučio sam da je vrijeme za nove izazove, novo učenje, nove prilike i evo me ovdje... U Belupu sam sad puno desetljeće. Kroz to vrijeme prošao sam put od stručnog suradnika do product managera i doslovno prošao čitavu Lijepu Našu. Posljednjih, nešto više od tri godine, radim kao product manager zadužen za dio kardio lijekova te neurološke lijekove i lijekove za dijabetes. Ono što smatram važnim, ali i prekrasnim u ovom poslu sadržano je u popisu mojih zaduženja. Stvarati strategiju za neki lijek,

prije toga analizirati i planirati, a na kraju i proračunati potrebna sredstva za sve to je izazov. Biti između planova i realizacije, testirati taktiku i plan aktivnosti. Pratiti struku, biti uvijek up date, razvijati odnose u kontaktu s opinion leaderima i vrhunskim znanstvenicima i biti informiran u svakom trenutku je nužnost i potreba ovog posla. Nadalje, sudjelovati u edukaciji stručnih suradnika koji su nezamjenjivi u našoj komunikaciji s liječnicima, sudjelovati u izradi i provođenju marketinških aktivnosti stručnim materijalima i sve druge oblike dopuštene Pravilnikom o etičkom oglašavanju lijekova HZZO-a i Pravilnikom o načinu oglašavanja lijekova i homeopatskih proizvoda MZSS-i. U svakom slučaju, radni dan je uvijek ispunjen rješavanjem tekućica i izradom planova s pogledom uprtim u budućnost. Ako ne možemo biti prvi, uvijek je dobro pra-

titi korak onih koji su ispred. S vremenom ih možemo preteći. Čovjek nije stvoren da bude sam, pa tako niti ne može raditi sam. Time želim naglasiti važnost tima i potpore osoba iz svoga okruženja. Drago mi je da tu strast za boljim, taj entuzijazam u poslu dijelim s kolegama iz Marketinga i Promocije, gdje znamo podijeliti smijeh, ali i suze.

TATJANA GEČEVIĆ, bacc. oec.

Nakon završetka fakulteta financijskog menadžmenta i stručnog osposobljavanja, zaposlila sam se u odjelu računovodstva u poduzeću koje se bavi uvozom i veleprodajom prehrambenih proizvoda. U kratkom razdoblju preuzela sam mjesto voditelja administracije i računovodstva. Ta funkcija je, osim računovodstvenog dijela, uključivala i kon-

Belupo mi omogućava profesio

SMATRAM DA JE DOBRA RADNA OKOLINA PONEKAD I VAŽNIJA OD ZANIMLJIVOSTI SAMOGA POSLA. U BELUPU SAM IMALA SREĆU DOBITI **OBOJE**

trolu skladišta i zaliha, kontrolu administracije, izradu izvještaja za nadređene, suradnju s kupcima i prodajnim predstavnicima.

Iznimno brzo pronašla sam se u prodaji iznenađena činjenicom da je taj segment poduzeća znatno dinamičniji od računovodstva. U potrazi za većim i uređenijim sustavom našla sam se u Belupu, u sektoru Prodaje na poziciji koordinatora prodaje. Za osobu koja je, recimo, na početku svoje profesionalne karijere, puno mi znači činjenica da mi Belupo omogućava profesionalni rast. Pri dolasku bila sam ugodno iznenađena načinom kako me tim prihvatio.

Ulazak u farmaceutsku industriju široko je otvorio vrata povezivanju moje ekonomske

struke i velikog svijeta lijekova koji indirektno skrbi o zdravlju ljudi.

Neke od mojih svakodnevnih radnih obveze su izrada izvještaja o prodaji, kontrola zaliha i izvještavanje o njima, koordinacija veleprodajne i stručnih suradnika s vanjskom informatičkom kućom, sudjelovanje u planiranju, procjeni prodaje i troškova te suradnja s prodajnim timom. Stalno komuniciram s kolegama iz raznih sektora te su svi spremni pomoći i odgovoriti na mnoštvo mojih pitanja dok se uvodim u posao.

Belupo pred mene svakodnevno postavlja izazove. Kao ekonomist koji radi u farmaceutskoj industriji, susrećem se s meni do sada ponekad malo više, a ponekad malo

sebi ne nosi

No ne bih želio izostaviti ni podršku kolega i kolegica iz Nabave, Proizvodnje, Direktne prodaje... Ono što me ispunjava to je zadovoljstvo napravljenim poslom.

Oskarovac i najpodravkaš

Osobito sam ponosan na to što su me više puta za rad pohvalile moje kolegice i kolege pa tako mogu reći da sam „oskarovac“ i „najpodravkaš“. Drago mi je kad okolina prepoznaje trud. Jer povjerenje koje se tako stvori potrebno je opravdati baš svaki dan. I to nije jednostavno i bez poteškoća. Stoga mi se ponekad čini da je stanje u Marketingu baš kao u košnici. Svatko nešto donosi sa sobom, neku vrijednost i bogatstvo. Ali, mislim da čovjek ne može dati drugome ono što sam u sebi ne nosi. Odnosi se to koliko na znanje toliko i na osjećaje ili dobrotu. To je općeniti princip. Smatram svojom osobnom misijom da takav duh širim dalje. To su vrijednosti koje cijenim i po kojima nastojim živjeti. To su i vrijednosti koje su me motivirale za dolazak i ostanak u Belupu. Tako da i dalje želim biti dio pobjedničkog tima.

onalni rast

manje nepoznatim. To potiče moju urođenu radoznalost i svaki dan naučim nešto novo. Zahtjevno, ali i zabavno.

Smatram da je dobra radna okolina ponekad i važnija od zanimljivosti samoga posla. U Belupu sam imala sreću dobiti oboje. Toplo, a profesionalno okruženje, nesebično dijeli svoja iskustva sa mnom.

Rad u respektabilnoj farmaceutske kući, velikom i uređenom sustavu, čini me počašćenom i iznimno sam motivirana sa svojim dosadašnjim znanjem koje se nadograđuje iz dana u dan, dati svoj maksimalni doprinos rastu našega Belupa.

Slobodno vrijeme provodim u obiteljskom okruženju. S obzirom na današnji sve užurbaniji stil života, pokušavam svaki slobodni trenutak provesti sa svojom kćerkom Lanom. Najviše volimo provoditi zajedničko vrijeme odlaskom na izlet i putovanja. Vrijeme koje uspijem odvojiti samo za sebe koristim za pilates i čitanje knjiga.

RAZGOVOR S JOSIPOM POŽGAJEM O STRASTVENOM HOBIJU IZRADI PREDMETA I GALANTERIJE OD DRVETA

Odmor za srce i dušu – Jocina drvena rapsodija

BEZ OBZIRA NA TO ŠTO SAM VRLO KOMUNIKATIVAN I DRUŠTVEN, S DRUGE ME STRANE MOJ HOBI UVIJEK ZABAVLJA, OPUŠTA I USREĆUJE

Razgovarala: Andreja Pavičić, pomoćnica dir. za odnose s javnošću

Kada smo razmišljali o temi za jesenski broj Glasila i ljudima koji se bave posebnom vrstom hobija, nije teško bilo doći do kolege Josipa Požgaja, u Belupu poznatog po nadimku Joco, vrijednog i marljivog, ponajprije jednostavnog, veselog Podravca, velikog srca za druge, temperamentnog, čovjeka i suradnika, sudionika te nositelja nekoliko spomenica za zasluge u domovinske ratu, humanitarca te starog, ali aktivnog sportaša u više sportskih i kulturnih društava na području Županije te veterana NK Koprivnice.

Kada sam ga nazvala i zamolila za razgovor, Josip me već idućeg dana, s toliko topline i radosti pozvao u svoj dom. Osjećaj koji sam imala kada sam ušla u zeleno dvorište njegove kuće, za mene je bio povratak u djetinjstvo i priču koju mi je još u mojim najmlađim danima prepričavala moja baka. Sjećam se, bila je to priča o čovjeku koji je obožavao drvo, baš kao i Joco.

Jocine „zlatne ruke“

Priču koju ću vam o njemu ispričati više kroz fotografije nego riječi, ostat će vječno i baš poput suvenira na najbolji način opisati našeg dragog kolegu Jocu.

Na pitanje postoji li pravo vrijeme kada se početi baviti hobbijem, kazao mi je da nitko nikada nije prestar za uključivanje u aktivnost koja vam može donijeti osvježanje u život i odmaknuti vas od svakodnevnih briga. Gdje nabavljate određeni materijal za kvalitetno izrađivanje?

Materijal je svugdje oko nas samo ga treba znati iskoristiti, a najdraže mi je kad od nekakvoga odbačenog komada drveta (tj. smeća) izradimo nešto što je kasnije ukras u nekoj vinoteci ili domu. Svi predmeti i proizvodi su unikati i svi su izrađeni da bi se nekome darovali ili za sebe i obitelj. Ideja o mom hobbiju nastala je u mladosti uz oca koji mi je najvjerojatnije usadio ljubav prema drvenim predmetima koje je i on izrađivao npr. igračke za nas itd....

Josip u slobodno vrijeme svojim "zlatnim rukama", izrađuje ukrasne unikatne predmete i galanterije od drveta, a uz to i svira nekoliko instrumenata. Kolekcionar je starih instrumenata (klavira, violina, cimbala, harmonika te podosta žičanih instrumenata).

B Kako se i kada dogodila ljubav prema vašem hobbiju?

Od djetinjstva naravno, prvi predmet koji sam izradio bio je omalen križ koji sam napravio s 8 godina. Uglavnom, sve se dogodilo vrlo spontano jer gotovo sam siguran da je ljubav prema glazbi na mene prenijela majka Katarina koja cijeli život pjeva u crkvenom zboru crkve sv. Petra i Pavla u Peterancu, a ovo s drvom isto bi pripisao genima jer je otac Josip cijeli život bio cimerman ili ti majstor za krovišta, i nekako samo po sebi, bez mnogo razmišljanja. Inače, od malena sam volio drvo i stare instrumente, zato sam danas s ponosom mogu reći i vlasnik možda jedne od najstarije violine u Hrvatskoj, ali ne samo violine nego i nekih drugih starih i prastarih instrumenata. Sve to sadržano je u osobi Josipa Požgaja, zahvaljujući kome i nekoliko medalja, ali i pehara zaslužnih u ekipnom malom nogometu te belotu krasi vitrine Belupovih tvornica.

Oduvijek sam znao da se želim baviti nečim što ću izrađivati sam svojim rukama, bez prisutnosti drugih osoba. Bez obzira na to što sam vrlo komunikativan i društven, s druge strane moj hobi uvijek zabavlja, opušta i usređuje. Na taj način mogu izbalansirati privatni i poslovni život te ga uskladiti i prilagoditi svim životnim potrebama i obavezama.

Moj hobi, moja zanimacija

Hobi je za mene zanimacija kojom popunjavam svoje slobodno vrijeme, a s obzirom na to da mi ga nitko ne nameće, on me opušta

i smiruje (to Vam se u Podravini veli "lek za dušu") i često više radije i ispunjava nego posao koji bez obzira na ljubav prema drvetu, obavljam itekako profesionalno, kazao nam je Josip.

Za neke predmete potrebno je manje, a za neke više vremena. Najviše vremena se potroši na uređivanje i opremanje nekih starih vinskih podruma te konoba. Da bi umjetničko djelo napravili kako treba, i bili zadovoljni, prije svega, potrebna je vizija samoga predmeta, kvalitetno drvo te puno radnih sati ponekad i do kasno u noć naravno uz neku domaću podravsku popevku na radiju. Život je pjesma samo treba lijepo otpjevati tu pjesmu.

Kada me pitate mogu li nabrojati radove koje sam izradio reći ću vam – vrlo teško jer je toga podosta, ali najčešće to budu predmeti od drvenih bačava za vino (šankovi, vitrine stolice, stolovi stalci itd.). Ljudi se uvijek obraduju kada na poklon dobiju predmet izrađen od drveta, jer znaju da je u njegovo stvaranje uloženo mnogo ljubavi, truda, vremena i strpljenja. No ipak prije svega njegova mu je obitelj na prvome mjestu.

Sretno je oženjen suprugom Anitom i otac je dvoje djece Petre i Frana. Najveća mu je želja u životu zdravlje u obitelji.

Josipova poruka za kraj: Hrvatska je najljepša zemlja za živjeti na cijeloj planeti...

REZULTATI POSLOVANJA GRUPE PODRAVKA U PRVIH ŠEST MJESECI 2018.

Najbolji poslovni rezultat u dugogodišnjoj povijesti

Nadzorni odbor Podravke d.d. potvrdio je, na sjednici održanoj 23. srpnja, nerevidirane rezultate poslovanja Grupe Podravka za prvo polugodište 2018. godine te izrazio veliko zadovoljstvo, s obzirom da su i u drugom tromjesečju nastavljeni pozitivni trendovi poslovanja na svim razinama. Riječ je o najboljem operativnom rezultatu i najvišoj operativnoj dobiti prvog polugodišta u dugogodišnjoj Podravkinoj povijesti, a valja istaknuti kako je navedeno ostvarenje rezultat organskog rasta bez izvanrednih utjecaja što dodatno potvrđuje uspješnost poslovanja Grupe Podravka u prvom polugodištu.

Neto dobit Grupe Podravka za prvo polugodište ove godine iznosila je 120,7 milijuna kuna što predstavlja vrlo značajan rast u odnosu na usporedno razdoblje prošle godine kada je ostvareno 24,8 milijuna kuna. Rast prodaje profitabilnog asortimana uz istovremenu kontrolu operativnih troškova rezultiralo je s dvoznamenkastim rastom pro-

fitabilnosti na svim razinama poslovanja.

Prihodi od prodaje Grupe Podravka iznosili su 2.035,1 milijuna kuna što predstavlja rast od 4,3 posto u odnosu na isto razdoblje godinu ranije. Na kretanje prihoda od prodaje najvećim dijelom je utjecao rast prihoda od prodaje u segmentu Prehrane uslijed snažnijih prodajno – marketinških aktivnosti te širenja distribucije pojedinih kategorija.

Segment Prehrane ostvario je 1.602,2 milijuna kuna prihoda od prodaje odnosno povećanje od 3,7 posto u odnosu na usporedno razdoblje godinu ranije dok bi bez utjecaja tečajnih razlika prihodi procijenjeni bili viši 4,5 posto. U okviru navedenog segmenta svi poslovni programi ostvarili su rast prihoda od prodaje te je ostvaren rast vlastitih brandova za 4,8 posto. Najveći rast od 7 posto ostvario je poslovni program Dječja hrana, slastice i snack, potom poslovni program Žito i Lagris 6,5 posto, poslovni program Kulinarstvo 4,4 posto te poslovni program Podravka hrana 4,2 posto.

Drugi segment Grupe Podravka, Farmaceutika ostvarila je 432,8 milijuna kuna prihoda od prodaje što predstavlja rast od 6,4 posto u odnosu na isto razdoblje godinu prije dok bi bez utjecaja tečajnih razlika prihodi procijenjeni bili viši 10,1 posto. Vlastiti brandovi Farmaceutike ostvarili su rast od 7,1 posto, ponajviše uslijed rasta prodaje na tržištu Rusije te širenja distribucije na tržištima centralne Europe. Vrijedi spomenuti kako je kod najznačajnije kategorije Lijekovi na recept zabilježen značajan porast prihoda od prodaje u iznosu od 7,9 posto.

Kada je riječ o realizaciji prihoda od prodaje Grupe Podravka po regijama, najveći relativni porast u iznosu od 10 posto zabilježen je u regiji Centralna Europa te 9,7 posto u regiji Istočna Europa. Regija Adria, kao najznačajnija regija u okviru Grupe Podravka, zabilježila je značajan rast prihoda od prodaje u iznosu od 3,4 posto odnosno povećala je prihode od prodaje za 47 milijuna kuna u odnosu na isto razdoblje godinu ranije.

Najbolja u prenošenju znanja – Kristina Janeković Petras

NAGRADA ZNAČI PRIZNANJE, POTVRDU PREZENTACIJSKIH VJEŠTINA, ALI I PONOS ŠTO SU KOLEGE PREPOZNALI ZANIMLJIVOST TEMA TE NAČIN PRENOŠENJA ZNANJA

Uprava Belupa je na sjednici održanoj 19. rujna potvrdila Kristinu Janeković Petras kao zaposlenicu koja se u 2018. istaknula kao najbolja u prenošenju znanja kolegama. Iznimno sam ponosna što sam izabrana za najboljeg predavača u 2018. godini za održan prijenos znanja s QP foruma 2017., istaknula je Kristina Janeković Petras. Ta nagrada za mene predstavlja priznanje, potvrdu prezentacijskih vještina, ali i ponos što su kolege prepoznali zanimljivost tema te način prijenosa. Iznimno je dobro što je uveden sustav nagrađivanja najboljih predavača u

Belupu jer takav način natjecanja i vrijedna nagrada motivacija su svim zaposlenicima. Edukacije su važan segment u GMP okruženju jer omogućuju praćenje svih promjena i strogih zahtjeva za održavanje kvalitete lijekova na najvišoj razini. U današnje vrijeme jedino što je stalno jest promjena i potreban je velik angažman ljudi u ostvarivanju zahtjevanih ciljeva, a da pritom ne narušavaju zahtjeve GMP-a. Najbolji način za održavanje visoke razine znanja je neprestano učenje i praćenje trendova. Drago mi je da su kolege bili zadovoljni i hvala im na podršci.

Za nagradnu edukaciju odabrala sam Inspection Management – How to pass global GMP inspections koja će se održati u studenom ove godine.

Mislim da je program jako zanimljiv i da će biti koristan za cijelu kompaniju. Svjedoci smo brojnih GMP inspekcija koje se provode diljem svijeta, a koje mogu imati veliki utjecaj na daljnje poslovanje kompanije. Neke od tema bit će informacije o tome kako provesti pripremu kompanije za GMP inspekciju, upravljanje inspekcijom nadzorima, što inspektori najviše gledaju, primjeri utvrđenih nesukladnosti prilikom inspekcija i najnoviji trendovi.

Veselim se novim znanjima i sigurna sam da će ona biti korisna meni osobno, ali i cijeloj kompaniji.

Podravka dobila predstavnika u dva nova radna tijela Hrvatske gospodarske komore

U Hrvatskoj gospodarskoj komori u Zagrebu 14. je rujna održana 1. sjednica Vijeća Zajednice za društveno odgovorno poslovanje. Odnedavno u radu Zajednice i novog Vijeća opet aktivnu ulogu ima i Grupa Podravka.

Ovom prilikom, Vijeće Zajednice je formira-

lo radna tijela u vezi sa specifičnim područjima djelovanja, a podravkaš Matija Hlebar je izabran za voditelja Radne grupe Nefinancijsko izvještavanje i za člana Radne grupe Ciljevi održivog razvoja.

Kroz prihvaćeni Programa rada za 2018./2019. godinu, prioritetne aktivnosti Zajednice su

usmjerene na osvještavanje, informiranje i edukaciju gospodarskih subjekata o važnosti primjene Ciljeva održivog razvoja (Agende 2030) i Nefinancijskog izvještavanja.

Predloženi način za provođenje prioritarnih aktivnosti je u suradnji sa Županijskim komorama Hrvatske gospodarske komore.

Čitatelje najviše zabrinjavaju pojave na koži koje ne prolaze spontano u roku od nekoliko dana

Piše: dr. Klaudija Šebetić, dr. med. spec. dermatovenerologije

Već više od 20 godina sam dermatovenerolog, s velikim iskustvom iz svih područja dermatologije. Sa suprugom, koji je kardiolog, 2010.

godine otvaram Polikliniku Šebetić čiji sam stalni zaposlenik od 2011. godine. Na portalu zdravobudi.hr surađujem od 2010. godine. Uvijek pišem o tome što me moji pacijenti pitaju, vrlo često su to možda i jednostavne teme, ali su pacijentima jako važne. Vrlo često me tema zainteresira pri mom svakodnevnom radu s pacijentima ili primijetim da pacijente nešto zbunjuje. Čitatelje portala

SMATRAM DA JE KOMUNIKACIJE SA SPECIJALISTIMA NA PORTALU ZDRAVOBUDI.HR VRLO VAŽNA JER LJUDI IMAJU RAZNIH PROBLEMA S KOŽOM, A PONEKAD SE SRAME PITATI SVOJEG **LIJEČNIKA**

najviše zabrinjavaju pojave na koži koje ne prolaze spontano u roku od nekoliko dana, a nisu u mogućnosti otići liječniku ili samoinicijativno provode liječenje. Redovito su teme vezane i uz godišnja doba zato što su i određene kožne bolesti zastupljenije u pojedinim razdobljima godine. Nastojim objasniti i uzrok nekoj pojavi na koži i kako problem što jednostavnije riješiti.

Čitatelji na portalu učestalo traže konkretne odgovore, ali ja nikako ne preporučujem da se liječenje provodi bez pregleda (to bi bilo liječenje napamet!) jer pacijent može i pogrešno opisati svoj nalaz na koži, a nikako ne savjetujem postavljanje dijagnoze s fotografija koje pacijenti često šalju. Pacijenti

nisu baš zainteresirani za prevenciju, oni bi samo da se problem na koži riješi što prije i bezbolnije. Mnogi ne žele ići liječniku na pregled pa ovim putem traže rješenje. Nažalost, često nemam povratnu informaciju jesam li ih uspjela nagovoriti da odu na pregled i kako se njihovo stanje dalje razvijalo. Ipak, smatram da je mogućnost komunikacije sa specijalistima na portalu zdravobudi.hr vrlo važna jer ljudi imaju raznih problema s kožom, a ponekad se srame pitati svojeg liječnika ili nisu u mogućnosti otići dermatologu. Vrlo često im terapija koju se već prije dobili od liječnika nije jasna i ne znaju točno kako je provoditi pa im je svako pojašnjenje vrlo važno.

Ovakva komunikacija na portalu je hvalevrijedna inicijativa i plemenita gesta kompanije Belupo

Piše: doc. dr. sc. Daria Vranešić Bender, klinička nutricionistica

Direktorica tvrtke Vitaminteka, klinička nutricionistica na Odjelu za kliničku prehranu KBC-a Zagreb, docentica u naslovnom zvanju

na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na Medicinskom fakultetu u Zagrebu i Zdravstvenom veleučilištu predajem dijetoterapiju i kliničku prehranu. Suradujem na raznim domaćim i inozemnim znanstvenim i javnozdravstvenim projektima, autorica sam brojnih znanstvenih i stručnih radova, knjiga, udžbenika i priručnika. S portalom zdravobudi.hr surađujem punih osam godina.

Čitatelji najčešće postavljaju pitanja s područja funkcionalnih gastrointestinalnih bo-

SVIJEST O VAŽNOSTI PREVENCIJE JOŠ UVIJEK NIJE STASALA U NAŠOJ POPULACIJI I SVI MORAMO INTENZIVNO RADITI **NA TOME**

lesti – dispepsije, sindroma iritabilnog crijeva te pitanja o gubitku suvišnih kilograma ili primjeni specifičnih dodataka prehrani. Temu za kolumnu nije mi teško osmisлити budući da već 15 godina pišem o nutricionizmu i to je moja dnevna rutina. Uvijek smo na izvoru novih priča zbog portala Vitamini.hr koji vodim, a koji je specijaliziran za nutricionističke teme. Čitatelje općenito često zanimaju teme o hrani, prehrani i dijetoterapiji, a ono pokušavamo prikazati i nove trendove – uz one uvriježene, univerzalno korisne teme poput uputa za prehranu kod pojedinih bolesti i stanja.

Neusporedivo su češća pitanja o rješavanju konkretnih zdravstvenih problema nego o preventivnim mjerama. To pokazuje da svijest o važnosti prevencije još uvijek nije stasala u našoj populaciji i da svi moramo intenzivno raditi na tome. Preventivna moć prehrane je golema i upravo na tom području

možemo napraviti znatne pomake kada je riječ o bolestima današnjice. Prehrana ima svoje mjesto i u liječenju brojnih bolesti, ali uvođenju promjena u prehrani mora prethoditi dobra dijagnostička obrada i potom kontinuirano praćenje bolesnika.

Bolesnike koje viđam uživo redovito pratim. Mnogi od njih redovito dolaze na kontrole s visokom motivacijom i razvijenom svijesti o važnosti prehrane u prevenciji, liječenju i kvaliteti života. Za online upite, naprotiv, nemam povratne informacije o tome kako korisnici provode dobivene savjete.

Ipak, takva komunikacija je hvalevrijedna inicijativa i plemenita gesta kompanije Belupo. Pacijenti često lutaju internetom u moru neproverjenih informacija, a na portalu zdravobudi.hr informaciju mogu dobiti personalizirano, izravno od specijalista koji ih mogu usmjeriti prema rješavanju problema koji ih muče.

U KOPRIVNIČKOJ BOLNICI ZAPOSLENO JE 12 NOVIH MLADIH SPECIJALIZANATA

Do kraja godine dolazi i novi uređaj za magnetsku rezonancu

IZ FONDOVA EUROPSKE UNIJE TE DRŽAVNIH SREDSTAVA U BOLNICU JE ULOŽENO 23,5 MILIJUNA KUNA ZA NABAVU MEDICINSKE OPREME ZA SVE ODJELE

Piše: Goran Čičin-Mašansker

U Općoj bolnici "Dr. Tomislav Bardek" u Koprivnici sklopljeni su ugovori s 12 novih mladih specijalizanata iz jednakog broja medicinskih područja. Natječajni su provedeni u dva navrata, a mladi liječnici zaposleni su u skladu s programom specijalizacija za ovu godinu. Među ostalim, novi su specijalizanti zaposleni na odjelima citologije, pulmologije, psihijatrije, endokrinologije, dijabetologije, fizikalne medicine i rehabilitacije, ortopedija i traumatologije.

Riječ je o pozitivnom pomaku u odnosu na posljednjih nekoliko godina, kada su liječnici u velikom broju napuštali Hrvatsku i pronalazili novo zaposlenje uglavnom u zapadnoeuropskim državama.

– Dosad su ugovorene specijalizacije za 12 kolega, a do kraja godine primit ćemo minimalno još tri do četiri osobe – rekao je dr. Mato Devčić, ravnatelj koprivničke bolnice.

– Možemo reći da smo se vratili na staro stanje od prije 10 godina, kad je naša zdravstvena ustanova bilježila dobre brojke i bez problema popunjavala svoje redove stručnim kadrom. Osim što su liječnici odlazili izvan države, naginjali su velikim kliničkim bolničkim sustavima, no prema našem trenutnom iskustvu, interes za manjim bol-

ničkim sustavima poput našeg se vratio – dodao je dr. Devčić.

Novim zapošljavanjem nadomješten je odlazak liječnika koji su ustanovu napustili zbog odlaska u inozemstvo ili pak u mirovinu, pa je stanje u koprivničkoj Bolnici sad ipak puno bolje nego prije kad su u pitanju stručni kadrovi.

– Održat ćemo dinamiku zdravstvenog procesa u smislu volumena usluge, a skratit ćemo i neke liste čekanja. Unatoč negativnim trendovima, uspijevamo održati dinamiku zdravstvenog procesa na zadovoljavajući način za naše stanovništvo – dodaje ravnatelj.

Dio spremačica otišao je u mirovinu te je zaposlen određen broj novih, kao i u fakturnom odjelu te u odjelu plana i analize. Trenutačno je u koprivničkoj Bolnici zaposleno 838 osoba, što je isto kao i 1. siječnja 2017. godine.

Ravnatelj Devčić otkrio nam je i kako je iz fondova Europske unije te državnih sredstava uloženo 23,5 milijuna kuna za nabavu medicinske opreme za sve odjele. Najveća je stavka nabava novog uređaja za magnetsku rezonancu, čija je cijena 8,9 milijuna kuna, a očekuje se da će se početi koristiti od prosinca ove godine.

Besplatne bilježnice za sve osnovnoškolce u Koprivnici

Po 12. puta, koprivnički su osnovnoškolci dobili besplatne bilježnice. Učenici od 1. do 4. razreda dobili su po 14 bilježnica u paketu, a učenici od 5. do 8. razreda po 20 bilježnica. Projekt je to Grada Koprivnice čiji je jedan od partnera i Podravka, uz Belupo i ostale tvrtke partnere s koprivničkog područja. „Ovo nam je važan projekt i zato smo sve ove godine u ovoj priči, jer jako je lijepo kad možete od prvih dana naše osnovnoškolce pratiti kroz ono što im je najvažnije i

što će im ostati u sjećanju, a to je njihova škola“, poručila je Marinka Akrap, direktorica korporativnog marketinga i komunikacija Podravke.

press

SVJETSKI DAN ČIŠĆENJA

Zelena čistka 2018. – Jedan dan. Jedan planet. Jedan cilj.

Udruga volontera Podravke priključila se najvećoj nacionalnoj kampanji zaštite okoliša – Zelena čistka 2018. Velika akcija održana je u subotu, 15. rujna 2018. godine u sklopu Svjetskog dana čišćenja (World Clean Up Day). Pod sloganom "Jedan dan. Jedan planet. Jedan cilj." u Koprivnici se čistilo na tri lokacije – u Miklinovcu, Starigradu i Jagnjedovcu. Okupilo se više od 60 volontera – članova udruga, dobrovoljnih vatrogasaca, udruga žena, lovaca i mnogih drugih.

Glavni organizator akcije bio je Grad Koprivnica, a partner Gradsko komunalno poduzeće Komunalac Koprivnica. Cilj akcije bio je okupiti 5 posto ukupnog stanovništva Republike Hrvatske, očistiti cijelu Hrvatsku od otpada u samo jednom danu i promijeniti sliku Hrvatske te tako utjecati na podizanje svijesti građana o problemu neodgovornog odnosa prema otpadu.

UDRUGA VOLONTERA PODRAVKE - PULS

Prikupljen novac za kupnju konja za terapijsko jahanje

Iako nas vrijeme nije najbolje poslužilo, u subotu 22. rujna, 2018., u akciju kretanja za sve one kojima je to otežano uključili su se pješaci, roleri, trkači, biciklisti, motoristi i jahači. Velik broj građana došao je na trg samo kako bi svojim dobrovoljnim prilogom podržali provedbu terapijskog jahanja u našoj županiji. Osmijehe na dječja lica izmamili su Lino i Kviki koji su svima okupljenima dijelili Kviki perece i ribice. Na trgu je okupljene pozdravila članica Uprave Podravke gđa. Ljiljana Šapina te uručila nagradu za najvolontera Udruge PULS u 2018. godini Zrinki Roksanđić iz Podravke i Vlatki Fičko iz Komunalca kao primjeru vanjskog člana Udruge. Obje najvolonterke bile su prisutne ove godine na gotovo svim humanitarnim akcijama Udruge PULS i to ne samo u ulozi volontera već kao i koordinatori akcije.

Prvo su prema planu, u 09:30, krenuli pješaci predvođeni HPD Bilo, a na čelu kolone ponosno je stupala kobilica Camilla s polaznicima terapijskog jahanja iz Udruge Latice. U 11:00 sati krenuli su i ostali sudionici predvođeni Bilogorskim rendžerima i Virovskim konjanicima. Odmor i okrijepu za sudionike na putu do Šoderice osigurali su ljubazni mještani iz Peteranca, Đelekovca i Torčeca. Na Šodericu su prvi stigli trkači već oko 12:30 sati, zatim biciklisti, konjanici te na kraju pješaci. Okupljenima je podijeljen grah kojeg su od ranog jutra pripremali vrijedni Podravkini Promotori Kulinarstva. Za desert se pobrinula Udruga žena Koprivnički Bregi s poznatom Gregofskom pitom – zaštićenim nematerijalnim kulturnim dobrom.

Prikupljeno je 9.445,00 kn i uz donacije koje su pristigle na račun Udruge osigurana su financijska sredstva za nabavku novog konja terapeuta čime će se djeca s liste čekanja konačno moći uvrstiti u program terapijskog jahanja u Udruzi Osmijeh.

Naime, lista čekanja u Udruzi Osmijeh aktivna je od samih početaka djelovanja Udruge, od 2016. godine i na njoj se nalazi 10-tak djece s teškoćama u razvoju.

Ipak, da bi akcija bila potpuno uspješna, želimo pomoći u brizi i njezi o konjima terapeutima, stoga nastavljamo tražiti pokrovitelja za Camu i njenog novog prijatelja/prijateljicu. Godišnji troškovi održavanja jednog konja terapeuta iznose oko 20.000,00 kn, a uključuju hranu, dodatke prehrani, njegu, smještaj te preventivne veterinarske i potkivačke zahvate.

Još uvijek zbrajamo dojmove, a ono na što smo najviše ponosni je što su se građani, umjetnici, udruge, ustanove, obrtnici, mediji, tvrtke, općine, Grad Koprivnica i Županija ujedinili i volontirali za jedan viši i plemeniti cilj te dali ogroman doprinos za uspješan završetak jučerašnje aktivnosti. Svi zajedno, bili smo promjena koju želimo vidjeti u svijetu!

Humanitarna akcija još traje i svi koji žele podržati provedbu programa terapijskog jahanja mogu to učiniti uplatom dobrovoljnih priloga do 27.9.2018. na izdvojen žiro račun u Podravskoj banci: IBAN HR4923860021552003850.

Veliko hvala!

Udruga volontera Podravke – Puls

Hangar 18 dobitnik "Zlatne kune" za najuspješnije srednje poduzeće

Hangar 18 d.o.o. osvojio je priznanje "Zlatna kuna" za najuspješnije srednje poduzeće (od 50 do 249 zaposlenih) u Koprivničko-križevačkoj županiji. Ovo je druga nagrada "Zlatna kuna" za Hangar 18, budući da je istu 2015. godine osvojio u kategoriji najuspješnije malo poduzeće (do 49 zaposlenih).

Priznanja Zlatne Kune uručena su u ponedjeljak, 3. rujna 2018. godine tijekom svečane sjednice Gospodarskog vijeća Županijske gospodarske komore Koprivnica. Svečanu sjednicu Gospodarskog vijeća ŽGK Koprivnica otvorio je predsjednik Marin Pucar, ujedno i predsjednik Uprave Podravke. Hangar 18 je ovo iznimno postignuće dobio zahvaljujući svojim izvanrednim poslovnim rezultatima u 2017. godini. Prema Deloitte-ovom izvješću za 2017. godinu, Hangar 18 je među 50 najbrže rastućih tvrtki u srednjoj Europi te drugu godinu zaredom među 500 najbrže rastućih tehnoloških tvrtki u regiji Europe, Bliskog istoka i Afrike (EMEA).

Krajem prošle godine Hangar 18 završava projekt: Investicijsko ulaganje u izgradnju i opremanje logističkog centra u Koprivnici te poboljšanje poslovnih procesa koji je sufinanciran EU sredstvima. Ukupna vrijednost investicije bila je 7 milijuna kuna.

Hangar 18 nastavlja s razvojem svog vlastitog brenda pametnih uređaja NOA koji se od pametnih telefona proširio na tablete i televizore. U kineskom gradu Shenzhen (Šenžen), u kojem se smjestila cijela mobilna industrija, NOA otvara vlastitu tvrtku s 10 zaposlenika. Uz 10-tak zemalja u kojima su se NOA pametni telefoni već prodavali, najveće tržište koje je otvoreno u 2017. godini je Rusija.

Ulaganjem u vlastiti brend računala – HPC, u Hrvatskoj otvara H18 Megastore Gaming Arene i pomiče granice gaminga.

Priznanje "Zlatna kuna" postalo je simbol uspješnosti i kvalitete u poslovanju. Dodjeljuje se za uspješnost u poslovanju i doprinos hrvatskom gospodarstvu.

Pokreti govore više od riječi

GOVOR TIJELA SNAŽNO JE SREDSTVO KOMUNIKACIJE I MNOGI NE ZNAJU KOLIKO ON MOŽE PRIJEČITI NAPREDAK U MEĐULJUDSKIM ODNOSIMA, U ŽIVOTU I U **PROFESJI**

Pripremio: dr. Ivo Belan

Govor tijela je vrsta neverbalne komunikacije gdje fizičko ponašanje prenosi skrivenu, nevidljivu poruku. U to fizičko ponašanje mogu biti uključene ruke, šake, stopala, noge i oči. Pokreti tih dijelova tijela mogu biti spontani ili nenamjerni. Originalna studija o tim pitanjima došla je ustvari još od Charlisa Darwina, 1872. godine, jer on je bio prvi čovjek koji je proučavao govor tijela ljudi i životinja i rezultate tih ispitivanja iznio je u svojoj knjizi Izražavanje emocija u čovjeka i životinja. Nakon toga, tek 1960. godina počelo se ozbiljno proučavati govor tijela u poslovnom svijetu, društvenoj znanosti i psihologiji.

Govor tijela snažno je sredstvo komunikacije i mnogi ne znaju koliko on može priječiti napredak u međuljudskim odnosima, u životu i u profesiji. Čovjek možda šalje pogrešne poruke, a da toga nije ni svjestan i koje mu mogu štetiti karijeri.

Imati bezizražajno lice (lice igrača pokera)

Imati lice pokeraša jako je važno u toj kartaškoj igri ili kad se na primjer, stoji na mjestu svjedoka na sudu. Međutim, ljudi ne vole raditi s nekim tko ima bezizražajno lice, lice koje pokazuje potpuno odsustvo emocija, s nekim tko izgleda da ima problem sa svojim stavom i nema ni mrvicu topline. Psiholozi kažu: "Nagrade na poslu idu ne samo onima koji dobro izvršavaju zadatke, nego i onima koji su na ljudskoj razini dobro povezani s drugima. Mi se povezujemo kroz emocije, prema tome, samo naprijed, pokažite ih malo, posebno entuzijazam, zahvalnost i poštovanje". Omekšajte svoje lice i malo više se opustite. Odavno je već poznato da jedan smiješak može stvarno pomoći u nečemu što čovjek poduzima.

Mlitavo sjediti

Jeste li se ikad zapitali zašto uvijek dobivate obaviti neke dosadne, monotone projekte? Ako je čovjek po prirodi, kako naš narod kaže, "mrtvo puhalo", ako se radi o tipu koji je spor, koji se jedva vuče, onda takvo ponašanje stvarno može održavati stvari stagnirajućima u njegovoj karijeri. To daje na znanje da je osobi dosadno, da nema interesa za događaje koji se odvijaju oko njega. Također, to se može shvatiti kao gubitak zanosa i entuzijazma za svoj posao. Specijalist za ergonomiju i govor tijela, George James, otkrio je da držanje tijela, stav na radnom mjestu ima svoje značenje. Bezvoljno skljukan u stolcu pokazuje da osoba nije energična, a možda je i uspavljuje njezin ured i sve što je u njemu, "visi" u stolcu nezainteresirana i za šefa i za kolege na radnom mjestu. Zbog svega toga preporučuje se sjediti uspravno, "budno" i već samim svojim položajem izražavati energičnost.

Prekrižene ruke

Kada dijete prekriži svoje ruke to znači jednu stvar, a to je da nije zainteresiran za razgovor ili da iskazuje zabrinutost. Isto je i s odraslom osobom. Križanje ruku može se protumačiti kao da osoba pokušava zaštititi tijelo, zato jer se osjeća nezaštićenom ili kao da je neposlušna, odbija što mu se kaže. To može značiti i da je pod stresom. Jedan psiholog kaže: "Obratite pažnju kada šef saziva sastanak i promotrite osobe u sobi, to vam može dati određen uvid u njihov status, pozicije. Taj jezik tijela se zove i „poza bika“. Kao i s mnogim ponašanjima primata, ta poza čini da izgledam veći, to komunicira da postoje neka neizrečena pitanja i "ja sam dovoljno velik da se nosim s njima i da ih rješavam". Kada osoba zauzme takav položaj tijela, to ne izražava njenu snagu, nego njenu negativnost. "Općenito, prekrižiti ruke čovjek sebe zatvara i s njim je mnogo teže i neugodnije održavati razgovor.

Vrpoljiti se znači uznemirivati, nervirati druge

Njihati stopalo, kuckati olovkom po stolu može značiti nekoliko stvari. Vrpoljenje bi moglo značiti da osoba želi izaći iz sobe. Tim pokazujete da postajete nestrpljivi i da

bi mogli biti spremni za "fight". Ljudi koji se tako ponašaju iskazuju da se ne osjećaju ugodno za vrijeme razgovora ili u bilo kojoj drugoj situaciju u kojoj se trenutno nalaze.

Održavanje kontakta očima

Kad ne gledate sugovornika u oči, to može značiti nepoštovanje ili da nešto krijete (možda se radi o nekoj prevari, obmani). Studije su pokazale da održavati kontakt očima dok se razgovara ima enorman utjecaj na sposobnost uvjeravanja (posebno važno u razgovoru s kupcem). Također, osobe koje izbjegavaju kontakt očima možda štite sebe od neke neugodnosti, neprilika ili se osjećaju nedovoljno spremni za dotični sastanak, razgovor. Onaj kome to održavanje kontakta očima predstavlja određenu poteškoću, može to prakticirati u svojoj obitelji i sa svojim prijateljima. To pomaže stvoriti tu naviku.

Nemir očiju

Nemir očiju je znak frustracije, nezadovoljstva ili ljutnje. To može biti signal da čovjeka nije briga ili ne želi slušati mišljenje onog ili onih drugih ili mu je dosadno. Permanentno kolutanje očima je smrt za svaku karijeru ili napredovanje.

Loše rukovanje

Nitko se ne želi rukovati s nekim čiju ruku, kad je čovjek uhvati, osjeća kao da je uhvatio hladetinu ili neki žele. Rukovanje mora biti čvrsto, da pokaže snagu i samopouzdanost. Slabašno rukovanje može značiti da je osoba stidljiva ili plaha. Psiholozi kažu da je rukovanje isto toliko dio osobnosti kao i način kako hodamo. Mlitavo rukovanje nikada ne pretkazuje dobar biznis, a ništa dobro ni u karijeri takve osobe. Međutim, i potpuno suprotno od toga, ako vam netko "zdrobi" vašu ruku, to može značiti da nešto pretjerano kompenzira. Ako se rukujete duže nego je uobičajeno, možete dati naslutiti da ste u nekom zdvojnomo raspoloženju.

Kada budemo obraćali više pažnje svojem govoru tijela, onda dajmo svojim kolegama i šefovima na znanje da smo pouzdani, topli, povjerljivi, motivirani i sposobni obavljati posao. Općenit, to će pomoći da se karijera kreće dobrim putem.

NOKAUTIRAJTE BOL VEĆ U PRVOJ RUNDI!

NEOFEN forte

Jači od bolova!

Neofen forte sadrži ibuprofen. Za oralnu primjenu. Prije upotrebe pažljivo pročitajte uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

 www.neofen.hr
BELUPA